

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W CHĘCINACH

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie przyjęcia "Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny
za lata 2019 - 2020"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.), Rada Miejska w Chęcinach uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019 – 2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Chęciny.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4.

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta w Chęcinach.

RADCA PRAWNY

Ewa Kołowska
KL-K-463

Uzasadnienie

Zapis art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska nakłada na organ gminy obowiązek sporządzenia programów ochrony środowiska, jako realizacji polityki ekologicznej państwa. Polityka ta określa na podstawie aktualnego stanu środowiska, w szczególności cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe.

Niniejszy raport stanowi realizację obowiązku, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Artykuł 18 ust. 2 wymienionej ustawy wskazuje, że z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” został przyjęty uchwałą nr 191/XXII/20 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 30 marca 2020 r.

Niniejszy raport omawia stopień realizacji zadań zawartych w Programie w latach 2019 – 2020 w zakresie:

- klimatu akustycznego, pól elektromagnetycznych i ochrony powietrza,
- zasobów wodnych i gospodarki wodno-ściekowej,
- gospodarki odpadami,
- ochrony gleb i powierzchni ziemi,
- wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych i ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- edukacji ekologicznej, poważnych awarii i poważnych awarii przemysłowych.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska stanowi przede wszystkim ocenę stopnia wykonania zadań założonych w Programie. Opracowanie obejmuje omówienie zmian w zakresie wszystkich kierunków ochrony środowiska jakie dokonały się w latach 2019 – 2020.

Przedmiotowy raport oprócz postępów z realizacji każdego z zadań zapisanych w Programie przedstawia także wyjaśnień powodów zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień, określa w jakim stopniu udało się przedsięwzięcia przyjęte w Programie ochrony środowiska zrealizować.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ww. ustawy po przedstawieniu raportu radzie gminy, raport jest przekazywany przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie przedmiotowej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Z up. BURMISTRZA

Cedro
mgr inż. *Lukasz Cedro*

Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami,
Ochrony Środowiska i Rolnictwa

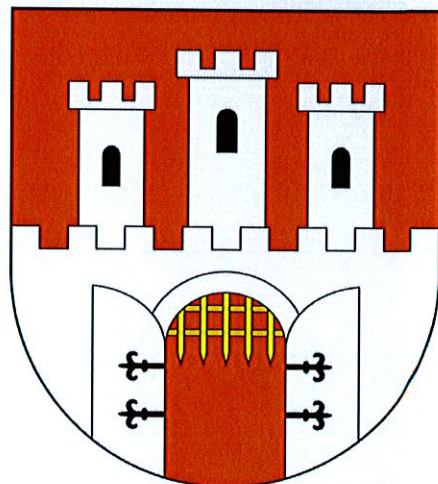

eko-precyzja

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Chęcinach

z dnia ..... 2021 r.

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY I MIASTA CHĘCINY ZA LATA 2019-2020

**Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja**

Chęciny 2021

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

www.eko-precyzja.eu

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Autorzy sprawozdania.....	5
1.5. Zakres opracowania.....	6
2. Charakterystyka gminy	6
2.1. Położenie	6
2.2. Demografia	8
2.3. Klimat.....	10
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny.....	10
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	60
5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska	60
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	64
5.2. Zagrożenia hałasem.....	66
5.3. Pola elektromagnetyczne	67
5.4. Gospodarowanie wodami.....	68
5.4.1. Wody powierzchniowe.....	68
5.4.2. Wody podziemne	71
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	74
5.6. Gleby.....	75
5.7. Zasoby geologiczne	77
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	81
5.9. Zasoby przyrodnicze	83
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	93
6. Podsumowanie.....	94
Spis tabel.....	97
Spis rysunków.....	97

Wykaz skrótów

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
b.d.	brak danych
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolite Części Wód Podziemnych
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
PZD	Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
RPO WŚ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
ŚODR	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
ŚZDW	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach
UGiM	Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej w Chęcinach

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów są one przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu. Program ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie zadań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi oraz aktualna ocena stanu środowiska.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026”. Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy i Miasta w Chęcinach, Starostwa Powiatowego w Kielcach, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, Nadleśnictwa Kielce, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach, Powiatowego Zarządu Dróg w Kielcach, Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, Zakładu Gospodarki Komunalnej w Chęcinach oraz Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Chęciny,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Chęciny jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie kieleckim. Gmina graniczy od północy z gminami Piekoszów i Nowiny, od strony wschodniej z gminą Morawica, a także położonymi w powiecie jędrzejowskim gminami Sobków (od południa) i Małogoszcz (od zachodu). Powierzchnia gminy wynosi 127 km².

Rysunek 1. Gmina Chęciny na tle powiatu i sąsiednich gmin

miasto na prawach powiatu, gmina miejsko-wiejska, gmina wiejska

źródło: geoserwis.gdos.pl, opracowanie własne

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego gmina Chęciny leży w obrębie:

1. Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa

- Prowincja Wyżyny Polskie
  - Podprowincja Wyżyna Małopolska
    - Makroregion Wyżyna Przedborska
      - Mezo-region Niecka Włoszczowska
      - Mezo-region Pasma Przedborsko-Małogoskie
      - Mezo-region Wzgórza Łopuszańskie
    - Makroregion Wyżyna Kielecka
      - Mezo-region Góry Świętokrzyskie
      - Mezo-region Pogórze Szydłowskie
    - Makroregion Niecka Nidziańska
      - Mezo-region Dolina Nidy
      - Mezo-region Płaskowyż Jędrzejowski

W skład gminy wchodzi 18 sołectw: Bolmin, Gościńiec, Korzecko, Lipowica, Łukowa, Miedzianka, Mosty, Ostrów, Podpolichno, Polichno, Przymiarki, Radkowice, Skiby, Siedlce, Staroheciny, Tokarnia, Wojkowiec, Wolica. Siedzibą gminy jest miasto Chęciny.

Rysunek 2. Plan gminy Chęciny

źródło: google.pl

Gmina jest korzystnie położona pod względem komunikacyjnym. Przez jej teren przebiegają ważne trakty komunikacyjne:

- droga ekspresowa S7 relacji Gdynia – Elbląg – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Radom – Kielce – A4 (Kraków) – Rabka-Zdrój,
- droga wojewódzka nr 762 relacji Kielce – Chęciny – Małogoszcz,
- droga wojewódzka nr 763 relacji Chęciny – Morawica.

Przez gminę Chęciny przebiega także pierwszorzędna linia kolejowa nr 8 relacji Warszawa Zachodnia – Kraków Główny.

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 30.06.2020 r. gminę Chęciny zamieszkiwało 15 066 osób, z czego 7 430 stanowili mężczyźni, natomiast 7 636 kobiety. W mieście mieszkały 4 422 osoby, co stanowiło 29,35% ogółu ludności. Powierzchnia gminy wynosi 127 km² co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 119 os./km².

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 30.06.2020 r.)

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość
Liczba ludności (ogółem)	osoba	15 066
Liczba mężczyzn	osoba	7 430
Liczba kobiet	osoba	7 636
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-28
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-3,71
Saldo migracji zagranicznych	osoba	0
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0
Przyrost naturalny ogółem	osoba	-17
Przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	-2,25

źródło: GUS

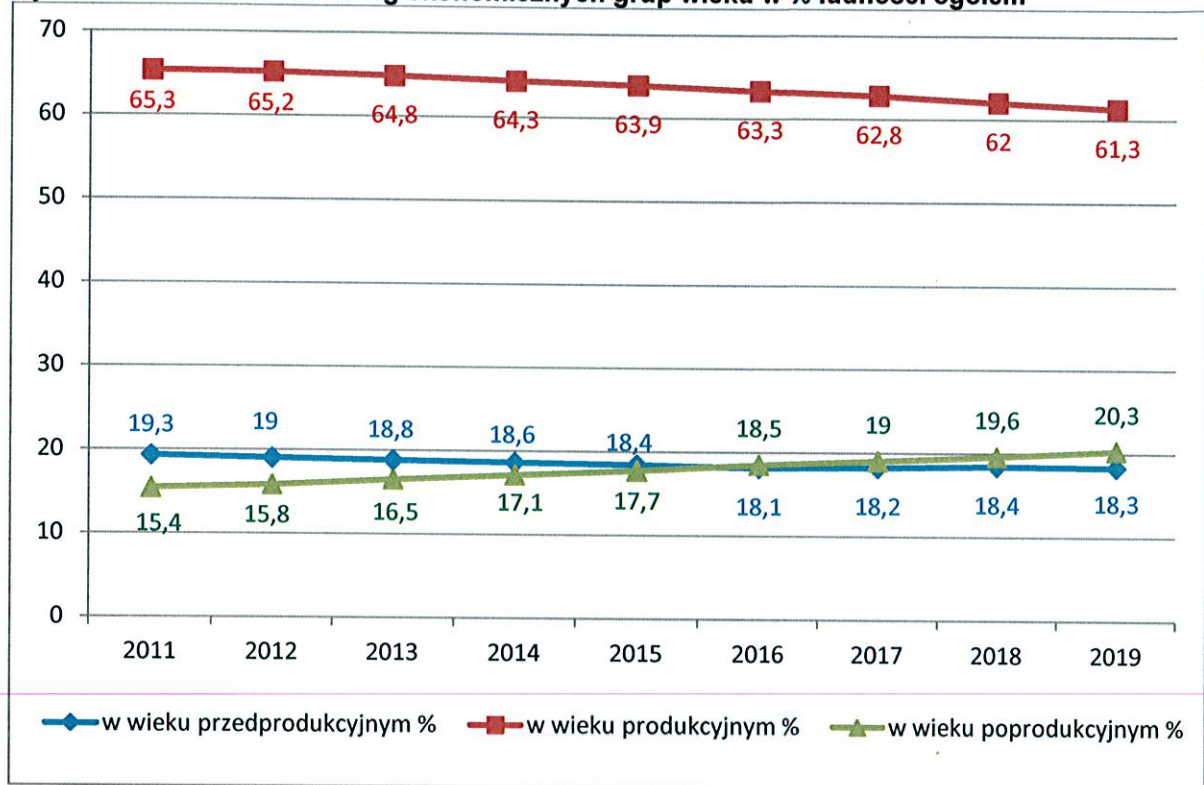
Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Chęciny w latach 2011-2020

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2011	15 082	-30	2	-1
2012	15 136	42	-3	6
2013	15 082	-16	-2	9
2014	15 022	-15	-5	-23
2015	15 014	-40	0	27
2016	14 992	6	2	42
2017	15 053	-2	3	10

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2018	14 102	41	5	1
2019	15 111	18	2	-16
30.06.2020	15 066	-28	0	-17

źródło: GUS

Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie, wykazując na przemianą tendencją rosnącą i malejącą. Zaobserwować można również starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się populacji osób w wieku poprodukcyjnym na rzecz osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Chęciny zestawione zostały w poniższej tabeli

Wskaźnik	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	611	536	512	458	387
Mężczyźni	osoba	279	224	211	221	191
Kobiety	osoba	332	312	301	237	196

Wskaźnik	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	6,4	5,7	5,5	4,9	b.d.
Mężczyźni	%	5,5	4,4	4,2	4,4	b.d.
Kobiety	%	7,6	7,1	6,9	5,5	b.d.

źródło: GUS

2.3. Klimat

Gmina Chęciny wg podziału klimatycznego W. Okołowicza leży w regionie małopolskim (z krainą świętokrzyską), charakteryzującym się stosunkowo długim latem i zimą.

Średnia roczna temperatura powietrza w gminie wynosi 8,9°C. Najwyższe temperatury odnotowuje się w lipcu, średnio 19,7°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -2,5°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 704 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 89 mm. Najsuchszym miesiącem jest natomiast luty z 41 mm opadów. Dominującymi wiatrami nad obszarem gminy są wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Najmniejszy udział jest wiatrów północno-wschodnich¹.

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 3, gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

0 – brak realizacji zadania,

1 – zrealizowane częściowo (oznacza inwestycje, których realizacja będzie kontynuowana w następnych latach),

2 – realizowane na bieżąco (oznacza przedsięwzięcia ciągłe),

3 – zrealizowane całkowicie (oznacza inwestycje, przedsięwzięcia jednorazowe, których realizacja została zakończona).

¹ <https://pl.climate-data.org>, <https://www.meteoblue.com/pl>

Tabela 3. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny, lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA							
Cel: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu							
1.	Poprawa jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji realizowana w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Chęciny na lata 2015-2020	UGiM w Chęcinach, PZD, mieszkańcy, WFOŚiGW	2019-2020	2	-	-	Realizacja zadań opisanych w kolejnych punktach, i dotyczących termomodernizacji budynków, zmiany systemu źródeł ogrzewania, budowy i modernizacji oświetlenia ulicznego, akcji promocyjnych i informacyjno-edukacyjnych, przebudowy i modernizacji dróg, planowania przestrzennego
2.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	UGiM w Chęcinach	2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 7 kontroli w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych do tego. Stwierdzono 5 wykroczeń, udzielono 4 pouczeń, wystawiono 1 mandat.
3.	Modernizacja systemów ogrzewania budynków publicznej na terenie gminy i miasta Chęciny	UGiM w Chęcinach	2019	3	20 000,00	Środki własne	Przebudowa kotłowni centralnego ogrzewania w SP Radkowiec wraz z montażem pieca c.o.
			2019	3	20 000,00	Środki własne	Wymiana pieca C.O. w remizie OSP Bolmin.
4.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c.o. oraz c.w.u. obiektów mieszkalnych – modernizacja indywidualnych kotłowni	UGiM w Chęcinach	2019	3	42 000,00	Środki własne	Udzielenie dotacji na zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie gazowe (7 szt.) i na pellet (7 szt.). W wyniku wymiany przestarzałych źródeł ciepła na instalacje bardziej ekologiczne, uzyskany został efekt

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	domowych						ekologiczny w postaci zmniejszenia ilości pyłów PM10 (o 0,4626 Mg/rok), PM2,5 (o 0,4103 Mg/rok) oraz benzo(a)pirenu (o 0,2803 Mg/rok).
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c.o. oraz c.w.u. obiektów mieszkalnych – modernizacja indywidualnych kotłowni domowych	Mieszkańcy, WFOŚiGW	2020	3	45 000,00	Środki własne	Wymiana niskosprawnych, nie ekologicznych źródeł spalania paliw na paliwo stałe na bardziej efektywne w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy Chęciny.
			2019-2020	3	-		Mieszkańcy mogą indywidualnie składać wnioski do WFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięć polegających na zakupie i montażu ekologicznych urządzeń i instalacji grzewczych (kotły na paliwa stałe, olejowe, gazowe, pompy ciepła) w ramach Programu „Czyste Powietrze”. W 2019 r. przyznano 123 dofinansowania w wysokości 2 074 670,98 zł, a w 2020 r. 96 dofinansowania w wysokości 1 523 293,59 zł, opisane poniżej.
			2019	3	752 084,69	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 53 kotłów gazowych kondensacyjnych.
			2019	3	807 680,93	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 42 kotłów na biomasę.
			2019	3	128 504,32	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 11 kotłów na węgiel.
			2019	3	372 899,04	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 16

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							pomp ciepła powietrznych.
			2019	3	13 502,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 1 węzła cieplnego.
			2020	3	30 000,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 1 grunтовой pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej.
			2020	3	172 750,15	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 16 kotłów gazowych kondensacyjnych.
			2020	3	141 024,79	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 6 kotłów na biomasę.
			2020	3	383 130,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 23 kotłów na pellet drzewny.
			2020	3	178 600,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 12 kotłów na węgiel.
			2020	3	150 250,01	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 18 kotłowni gazowych (przyłącza gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa)
			2020	3	267 338,64	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 14 pomp ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej.
			2020	3	168 200,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 5 pomp
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c.o. oraz c.w.u. obiektów mieszkalnych – modernizacja indywidualnych kotłowni domowych	Mieszkańcy, WFOŚiGW					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania *	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	3	32 000,00	WFOŚiGW	ciepła powietrznych. Dofinansowanie zakupu i montażu 1 systemu ogrzewania elektrycznego.
5.	Realizacja monitoringowych zadań jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z Państwowym Monitoringiem Środowiska. Na terenie gminy Chęciny nie ma stacji pomiarowych. Więcej informacji w rozdz. 5.1.
6.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez czyszczenie ulic na mokro, szczególnie w czasie dni bezopadowych	UGiM w Chęcinach	2019 2020	2	2 500,00 2 500,00	Środki własne	Zamiatanie ulic w okresie wiosennym oraz letnim.
7.	Budowa oświetlenia ulicznego w gminie Chęciny, w tym wymiana istniejących opraw oświetleniowych na energooszczędne	UGiM w Chęcinach	2019 2020	3	551 655,00 229 832,12	Środki własne, FDS Środki własne, FDS	Budowa oświetlenia ulicznego w Al. Marszałka J. Piłsudskiego. Budowa oświetlenia ulicznego w ul. Branickiego
8.	Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	UGiM w Chęcinach	2019 2020	1	4 862 125,53 497 920,43	Środki własne, RPO WŚ	Zrównoważona mobilność miejska – budowa ścieżek rowerowych. Budowa utwardzonej ścieżki rowerowej o długości 1,87 km na 3 odcinkach wzdłuż: ul. Partyzantów, ul. Zelejowej tzw. I etap i ul. Piłsudskiego. Koszt całości wyniesie 5 822 141,31 zł, w tym RPO WŚ 686 233,13 zł.
9.	Poprawa efektywności	UGiM w Chęcinach	2019	3	1 312 447,27	Środki własne, RPO WŚ	Remont Szkoły Podstawowej w Wolicy

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania *	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację		2020		1 813 100,71		obejmujący ocieplenie i wykonanie elewacji budynku, docieplenie stropodachu, wymianę stolarki okiennej, wymianę drzwi zewnętrznych, modernizację instalacji c.o. wraz z wymianą pieca, wymianę instalacji elektrycznej wraz z wymianą opraw na energooszczędne, zmianę instalacji wodnej, kanalizacyjnej, montaż powietrznej pompy ciepła.
10.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Mieszkańcy, WFOŚiGW	2019-2020	3	-	-	Mieszkańcy mogą indywidualnie składać wnioski do WFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wykonaniu termomodernizacji budynków mieszkalnych w ramach Programu „Czyste Powietrze”. W raportowanym okresie przyznano następujące dofinansowania.
			2019	3	1 075 535,60	WFOŚiGW	Dofinansowanie 43 termomodernizacji budynków mieszkalnych.
			2020	3	858 357,71	WFOŚiGW	Dofinansowanie 37 termomodernizacji budynków mieszkalnych.
11.	Wprowadzenie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów stwarzających warunki do stosowania odnawialnych źródeł energii	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	W raportowanym okresie uchwalono 1 MPZP: MPZP na obszarze gminy Chęciny, w obrębie 0003 Korzecko, na działkach ewidencyjnych numer: 356 i 382, przyjęty Uchwałą nr 58/VII/19 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 29 marca 2019 r. MPZP ustalają zasady zasilania terenów objętych planami poprzez alternatywne

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							technologie bazujące na odnawialnych źródłach energii, tj. mikroinstalacje OZE, zgodnie z przepisami odrębnymi.
		UGiM w Chęcinach	2019	3	6 000,00	Środki własne	Udzielenie dotacji na zakup i montaż 2 paneli fotowoltaicznych.
			2020	3	6 000,00	Środki własne	Udzielenie dotacji na zakup i montaż 2 paneli fotowoltaicznych.
12.	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy i miasta Chęciny	Mieszkańcy, WFOŚiGW	2019-2020	3	-	-	Mieszkańcy mogą indywidualnie składać wnioski do WFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięć polegających na zastosowaniu odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, mikroinstalacje fotowoltaiczne) w ramach Programu „Czyste Powietrze”. W raportowanym okresie przyznano następujące dofinansowania.
			2019	3	51 000,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 2 instalacji fotowoltaicznych.
			2020	3	233 736,00	WFOŚiGW	Dofinansowanie zakupu i montażu 8 instalacji fotowoltaicznych.
13.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł	UGiM w Chęcinach	2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wystosowanie za pomocą strony internetowej UGiM w Chęcinach apelu do mieszkańców: Rozpoczyna się sezon grzewczy – palenie w piecach i związana z tym emisja gazów i pyłów do powietrza – zadytmienie okolicy.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	<p>energii</p> <p>Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Szkoła Podstawowa w Bolminie</p>	<p>2020</p>	<p>3</p>	<p>W ramach bieżącej działalności</p>	<p>Środki własne</p>	<p>Ogólnopolski Konkurs Edukacyjny „Szkolne Przygody Gangu Fajniaków”. W roku szkolnym 2020/2021 w projekcie wzięli udział uczniowie klas I-III oraz, premierowo, dzieci uczęszczające do klasy 0. Zadanie konkursowe polegało na przeprowadzeniu lekcji dotyczących wybranego żywiołu natury: powietrza. Na podstawie scenariuszy i materiałów edukacyjnych dostępnych na stronie projektu, udokumentowaniu i opisanii tych zajęć oraz przesłaniu indywidualnych prac plastycznych dzieci, inspirowanych żywiołami przyrody (powietrza). Poszerzali wiedzę o energii słonecznej, czystości wód i znaczeniu wody dla planety, zjawiskach atmosferycznych, świecie roślin. Klasa II znalazła się w gronie 400 nagrodzonych klas w Polsce. W konkursie wzięło udział 53 uczniów.</p>
			<p>2020</p>	<p>3</p>	<p>W ramach bieżącej działalności</p>	<p>Środki własne</p>	<p>Mój pomysł na walkę z niską emisją – zajęcia koła ekologicznego z wykorzystaniem aplikacji „Kalkulator niskiej emisji – sprawdź co spalasz w piecu”, dzięki której można oszacować jakie skutki powoduje palenie w piecach różnych surowców (węgiel, olej, opałowego, gazu ziemnego, ekogroszku, a także odpadów). Uczniowie mogli sprawdzić jaką emisję zanieczyszczeń można spowodować wrzucając do kotła tonę węgla, a co, jeśli wrzucimy do niego</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	<p>Prowadzenie edukacyjnych kampanii w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii</p>		2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	<p>butelkę PET bądź czasopisma. Uzyskali informację o skutkach spalania danego produktu – w tym obszar zanieczyszczonego powietrza oraz poziom, jaki jest toksyczny dla organizmów żywych. Podsumowaniem zajęć było zebranie pomysłów dzieci na walkę z niską emisją. Udział wzięła IV klasa – 9 osób.</p> <p>Jakim powietrzem oddychamy? – zajęcia terenowe mające na celu określenie strefy czystości powietrza za pomocą skali porostowej. Na zajęciach wykorzystywano karty pracy, klucze do oznaczenia gatunków porostów, skalę porostową, lupy. Udział wzięła IV klasa – 9 osób.</p> <p>Systemy grzewcze w naszych domach – temat lekcji techniki w VI klasie – 13 osób.</p>
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Korzecku	02.12.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Listy do Ziemi” – udział w akcji organizowanej przez Fundację Ekologiczną Arka
		Szkoła Podstawowa w Łukowej	luty 2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Apel „Jak chronić się przed smogiem”. Uczniowie obejrżeli film edukacyjny o przyczynach powstawania smogu i jego wpływie na zdrowie człowieka, otrzymali również ulotki o tej tematyce. W starszych klasach przeprowadzono cykl

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							zajęć pod hasłem „Nie smogowi”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Szkolny konkurs ekologiczny dla klas 0-III pn. „Zanieczyszczenie powietrza widziane oczami dzieci”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przygotowanie gazetki na korytarz szkolny „Czad i ogień – obudz czujność”.
	Prowadzenie edukacyjnych kampanii w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii		2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcje interaktywne dotyczące podstawowych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń powietrza, znaczenie powietrza dla życia, pokazanie najważniejszych obszarów narażonych na zanieczyszczenie powietrza, scharakteryzowano globalne zjawiska, które powstały na skutek nadmiernego zanieczyszczenia atmosfery, przekazano informację o negatywnym wpływie zanieczyszczeń powietrza na organizm ludzki oraz biotop, uczniowie zaprezentowali sposoby przeciwdziałania nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza w skali lokalnej i globalnej, w ramach koła naukowego przekazano informację nt. „Dbajmy o czyste powietrze”. Udział wzięło 40 uczniów.
		Szkola Podstawowa w Polichnie	2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	W związku z założeniem na budynku szkoły czujnika do monitorowania jakości powietrza przeprowadzono w szkole akcję informacyjną dotyczącą źródeł

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii						zanieczyszczenia powietrza oraz interpretacji wskazań czujnika – zmieniających kolor ledowych świateł. Na stronie internetowej szkoły udostępniono link do platformy na której można odczytać stan czystości powietrza w najbliższej okolicy. Udział wzięło 100 uczniów.
			2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Realizowanie na lekcjach chemii, biologii, przyrody, godzinach wychowawczych, edukacji wczesnoszkolnej tematów dotyczących wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze: smog, efekt cieplarniany, kwaśne deszcze, dziura ozonowa. Przedstawianie zagrożeń życia i zdrowia człowieka wynikających z zanieczyszczenia środowiska, zwłaszcza w najbliższej okolicy. Omawianie sposobów zapobiegania degradacji środowiska. Udział brało 64 uczniów.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Listy do Ziemi” – udział w akcji organizowanej przez Fundację Ekologiczną Arka. Udział wzięło 10 uczniów, jedna uczennica została finalistką konkursu.
		Szkola Podstawowa w Starochęcinach	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Apel pn. „Dlaczego Smog jest groźny jak smok”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Festyn szkolny „Zdrowa i bezpieczna rodzina”.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					działalności		
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział uczniów w ogólnopolskim konkursie „Szkoła kontra Smog” – wykonali plakat i ulotkę o tematyce antysmogowej.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział uczniów w ogólnopolskim konkursie „Czy wasza Szkoła jest EKO” – nagrano film pn. „Nasza szkoła jest Eko”.
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii		2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kampania antysmogowa przeprowadzona w szkole dla rodziców, pracowników szkoły i uczniów, podczas której zaprezentowano nagrany film konkursowy pn. „Nasza Eko Szkoła”, przygotowano i rozdano ulotki informacyjne dotyczące niskiej emisji. Grupa uczniów przedstawiła prezentację multimedialną pn. „Smog” przybliżającą problem smogu oraz wyjaśniającą przebieg tego niebezpiecznego zjawiska. W ramach kampanii uczniowie klasy II wykonali prace plastyczne, które zaprezentowane zostały w postaci wystawy na korytarzu.
		Szkoła Podstawowa w Tokarni	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wykonanie przez uczniów pomiarów do projektu edukacyjnego „Zanieczyszczenia powietrza w Tokarni”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Realizacja projektu „Nie dla Smogu”, przygotowanie plakatów podnoszących ważny problem zanieczyszczenia powietrza w sezonie jesienno-zimowym.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Szkolna kampania „Dzień Czystego Powietrza”. Udział wzięło 30 uczniów.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Listy do Ziemi” – udział w akcji organizowanej przez Fundację Ekologiczną Arka
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Porosty jako indykatory czystego powietrza – badania i obserwacje na terenie miejscowości. Udział wzięło 30 uczniów.
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii	Szkoła Podstawowa w Wolicy	13.03.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Szkolny Dzień Walki ze Smogiem pod hasłem „Wszyscy wygramy, gdy smog pokonamy”. Happening został zorganizowany na terenie Wolicy oraz Chęcín, a jego efektem były podpisy mieszkańców deklarujących walkę ze smogiem.
			13.03.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Spotkanie z pracownikiem GIOŚ Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Kielcach.
ZAGROŻENIA HAŁASEM							
Cel: Poprawa klimatu akustycznego i ochrona mieszkańców gminy przed nadmiernym hałasem							
14.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ	2019-2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 2 kontroli z zakresu emisji hałasu do środowiska. Kontrole nie wykazały naruszeń w tym zakresie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
15.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg krajowych i wojewódzkich	GIOŚ, GDDKiA, ŚZDW	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z Państwowym Monitorowaniem Środowiska. Na terenie gminy Chęciny w analizowanym okresie nie prowadzono pomiarów. Więcej informacji w rozdz. 5.2.
16.	Stosowanie rozwiązań ograniczających hałas w zakładach przemysłowych (np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)	Przedsiębiorcy	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie od potrzeb.
17.	Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg na terenie gminy i miasta Chęciny (odcinki <1 km)	UGiM w Chęcinach	2019	3	4 855 061,56, w tym FDS 1 793 740,00	Środki własne, FDS	Budowa Al. Piłsudskiego (tzw. ul. Główna) wraz z odwodnieniem w Chęcinach – Etap I.
							Wybudowanie drogi gminnej o długości 920 m, w tym także budowa chodników, ścieżki rowerowej, zjazdów, miejsc postojowych, zatok autobusowych, oświetlenia drogowego, placu do zawracania oraz przebudowa skrzyżowania z drogami powiatowymi – ul. Białego Zagłębia i ul. Szkolną.
							Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr 46 w m. Łukowa – zrealizowano na długości 285,00 mb.
			2019	3	119 980,46	Środki własne	Przebudowa przepustu w m. Łukowa
			2019	3	184 851,04	Środki własne	Budowa Al. Piłsudskiego wraz z odwodnieniem.
			2019	3	3 363 884,13	Środki własne, FDS	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg na terenie gminy i miasta Chęciny (odcinki <1 km)	PZD	2020	3	3 522,639,78	Środki własne, FDS	Budowa ul. Branickiego oraz ul. Kazimierza Wielkiego.
2020			3	347 913,46	Środki własne,	Budowa ul. Wołodyjowskiego.	
2020			3	77 500,00	Środki własne, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Budowa łącznika pomiędzy Małą Tokarnią a Tokarnią.	
2020			3	777 000,00, w tym FDS 544 000,00	Środki własne, Powiat Kielecki, FDS	Przebudowa drogi powiatowej od skrzyżowania w miejscowości Łukowa do granicy gminy Chęciny w kierunku gminy Sobków o długości 1 620 mb.	
listopad 2018-maj 2019			3	55 448,40	Powiat Kielecki	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 0277T w msc. Skiby od km 1+935 do km 2+205 o długości 270 mb wraz z odwodnieniem.	
listopad 2019-grudzień 2019			3	58 802,92, w tym Powiat 8 802,92, Gmina 50 000,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 0274T w msc. Korzecko Stare od km 0+935 do km 1+112 o długości 177 mb.	
lipiec 2018-maj 2019			3	772 832,55, w tym Powiat 385 132,55, Gmina 387 700,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny	Przebudowa drogi powiatowej nr 0382T w msc. Łukowa. Zbudowano chodnik na odcinku o długości 365 mb (od km 0+000 do km 0+109,6 i od km 0+348,5 do km 0+365,35 lewostronny, od km 0,103,3 do km 0+348,5 prawostronny) wraz z odwodnieniem oraz	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg na terenie gminy i miasta Chęciny (odcinki <1 km)	PZD	lipiec 2019- październik 2019	3	132 224,40, w tym Powiat 30 606,06, Gmina 30 606,05, RPO WŚ 71 012,29	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, RPO WŚ	ustawiono balustrady zabezpieczające ruch pieszy. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej w Chęcinach (ul. Kielecka) od skrzyżowania ul. Białego Zagłębia i Kieleckiej w kierunku sklepu Biedronka wraz z zatoką autobusową. Zbudowano chodnik na odcinku o długości 187 mb oraz zatokę autobusową wraz z odwodnieniem oraz ustawiono balustrady zabezpieczające ruch pieszy.
			wrzesień 2019- listopad 2019	3	66 139,96, w tym Powiat 26 139,96, Gmina 40 000,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 0275T w msc. Chęciny ul. Skalskiego od km 0+068 do km 0+400 o długości 332 mb wraz z odwodnieniem, wykonano oznakowanie poziome i pionowe.
			październik 2019- listopad 2019	3	251 616,28, w tym Powiat 111 616,28, Gmina 140 000,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 0377T w msc. Lipowica od km 7+453 do km 7+832 o długości 379 mb, położono warstwę wyrównawczą i ścieralną, wykonano oznakowanie poziome i pionowe.
			grudzień 2019- lipiec 2022	1	6 501 375,00, w tym Powiat 2 108 709,00, Gmina 2 103 174,00, FDS	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, FDS	Rozbudowa dróg powiatowych - ul. Kieleckiej i ul. Białe Zagłębie od drogi wojewódzkiej nr 762 do skrzyżowania z ul. Szkolną. Na odcinkach dróg o łącznej długości

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2 289 492,00		1 200 mb zaplanowano wykonanie ronda na skrzyżowaniu, budowę chodników, budowę ciągu pieszo-rowerowego, położenie nawierzchni, przebudowę odwodnienia, uzupełnienie oświetlenia ulicznego.
	Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg na terenie gminy i miasta Chęciny (odcinki <1 km)	PZD	grudzień 2019-lipiec 2022	1	6 944 211,00, w tym Powiat 2 065 488,00, Gmina 2 058 723,00, FDS 2 820 000,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, FDS	Rozbudowa drogi powiatowej 0377T na odcinku od km 7+860 do km 10+010 Lipowica – Przymiaraki – Starochęciny. Na odcinku drogi o długości 2 150 mb zaplanowano przebudowę konstrukcji jezdnii wraz z wykonaniem poszerzenia, przebudowę skrzyżowania z drogą gminną, budowę zatok autobusowych 2 szt., budowę chodników o łącznej długości około 1 800 mb, przebudowę odwodnienia i budowę kanalizacji deszczowej, odtworzenie rowów, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego.
			grudzień 2019-lipiec 2022	1	7 488 790,00, w tym Powiat 1 944 062,00, Gmina 1 936 928,00, FDS 3 607 800,00	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, FDS	Rozbudowa drogi powiatowej DP 0382T na odcinku od km 5+330 do km 7+900 w miejscowościach Siedlice – Łukowa. Na odcinku drogi o długości 2 570 mb zaplanowano przebudowę konstrukcji jezdnii wraz z wykonaniem poszerzenia, przebudowę skrzyżowań z drogami powiatowymi nr 0386T i nr 0384T i drogą gminną, budowę zatok autobusowych 4 szt., budowę miejsc postojowych około 35 stanowisk, budowę chodników o łącznej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							<p> długości około 1 850 mb, przebudowę odwodnienia i budowę kanalizacji deszczowej, odtworzenie rowów, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego.</p>
	<p>Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg na terenie gminy i miasta Chęciny (odcinki <1 km)</p>	<p>PZD</p>	<p>listopad 2019- listopad 2022</p>	<p>1</p>	<p>3 648 280,00, w tym Powiat 365 096,00, Gmina 1 459 044,00, FDS 1 824 140,00</p>	<p>Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, FDS</p>	<p>Rozbudowa drogi powiatowej DP 0383T na odcinku od km 0+645 do km 2+881 w miejscowości Ostrów.</p> <p>Na odcinku drogi o długości 2 236 mb zaplanowano przebudowę konstrukcji jezdni wraz z wykonaniem poszerzenia, przebudowę skrzyżowań z drogami powiatową nr 0384T i drogą gminną, przebudowę istniejącego mostu, budowę zatok autobusowych 2 szt., budowę miejsc postojowych około 35 stanowisk, budowę chodników o łącznej długości około 1300 mb, przebudowę odwodnienia i budowę kanalizacji deszczowej, odtworzenie rowów, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego.</p>
		<p>GDDKiA, ŚZDW</p>	<p>2019-2020</p>	<p>0</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Nie realizowano inwestycji na drogach krajowych i wojewódzkich.</p>
18.	<p>Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. nawierzchni o obniżonej hałaśliwości, ekranów akustycznych, w tym stosowanie naturalnych (w postaci ścian roślinności) lub półnaturalnych</p>	<p>UGIM w Chęcinach, PZD</p>	<p>2019-2020</p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Budowy i przebudowy dróg wymienione w punkcie powyżej poprzez położenie nowych nawierzchni przyczyniają się do ograniczenia emisji hałasu.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	(rośliny pnące na ekranach), wałów ziemnych oraz zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg i ulic).						
19.	Wprowadzenie do mpzp informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają nakaz przestrzegania dopuszczalnych norm hałasu, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony środowiska.
20.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	UGiM w Chęcinach, GDDKiA, SZDW, PZD, placówki oświatowe	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE							
Cel: Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych							
21.	Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych (zgodnie z PMS)	GIOŚ	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z Państwowym Monitorowaniem Środowiska. Na terenie gminy Chęciny znajduje się 1 punkt pomiarowy. Więcej informacji w rozdz. 5.3.
22.	Wprowadzenie do planów	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach	Środki własne	MPZP ustalają zasady bezkolizyjnej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi				bieżącej działalności		lokalizacji linii energetycznych, stacji transformatorowych, urządzeń telekomunikacyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
23.	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Starostwo Powiatowe w Kielcach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Na terenie gminy Chęciny znajduje się 8 instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, przedstawionych w rozdz. 5.3.
24.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	UGIM w Chęcinach, placówki oświatowe	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
GOSPODAROWANIE WODAMI							
Cel: Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie gminy							
25.	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi	UGIM w Chęcinach, RZGW	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
26.	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych	RZGW	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji prac utrzymaniowych w ramach Programu realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną.
27.	Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody	UGIM w Chęcinach, przedsiębiorstwa,	2019-2020	2	Brak możliwości określenia kosztów	-	Efekty realizacji zadania są połowiczne, co pokazują dane GUS. W 2019 r. dostarczono gospodarstwom domowym

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	szarej" i „deszczówki" do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	mieszkańcy					343,2 dam ³ wody, a w 2018 r. 361,6 dam ³ . Zużycie wody na 1 mieszkańca wyniosło 22,7 m ³ w 2019 r., a w 2018 r. 24,0 m ³ , jednak w mieście nastąpiło zwiększenie: 25,8 m ³ wody na 1 mieszkańca w 2019 r. wobec 20,6 m ³ w 2018 r. Nastąpiło zmniejszenie zużycia wody na terenach wiejskich: 21,5 m ³ w 2019 r. wobec 25,4 m ³ w 2018 r. Zmniejszyło się ogólne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności: 480,4 dam ³ w 2019 r. i 488,4 dam ³ w 2018 r. Jednak zużycie w przemyśle się zwiększyło: 51 dam ³ w 2019 r. wobec 44 dam ³ w 2018 r.
28.	Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyłce oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	UGIM w Chęcinach, ZGK	2019-2020	2	-		Modernizacje ujęć wody, stacji uzdatniania wody, przepompowni wody, budowy sieci wodociągowych opisane w punktach 33 i 34 niniejszej tabeli.
29.	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ŚODR, mieszkańcy	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizacja szkoleń dla rolników dotyczących ograniczenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu.
30.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	2019-2020	2	W ramach bieżącej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z Państwowym Monitoringiem Środowiska.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu				działalności		Na terenie gminy Chęciny znajdują się 4 punkty pomiarowe wód powierzchniowych i 1 punkt pomiarowy wód podziemnych. Wyniki badań są udostępniane na stronie internetowej GIOŚ. Więcej informacji w rozdz. 5.4.
31.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków prowadzenia ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ	2019-2020	0	-	-	Brak przeprowadzonych kontroli.
32.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Informacje o ich ilościach znajdują się w rozdz. 5.5. Następuje zmniejszanie ilości zbiorników bezodpływowych i zwiększanie przydomowych oczyszczalni ścieków.
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA							
Cel: Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy							
33.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody	ZGK	2019	3	12 854,07	Środki własne	Zakup pompy głębinowej dla ujęcia wody Bolmin.
			2019	3	3 565,17	Środki własne	Remont ujęcia Starochęciny – wymiana okien.
			2019	3	6 236,10	Środki własne	Zakup zaworu pływakowego dla ujęcia Góra Zamkowa – zbiornik 150 m ³ .
			2020	3	2 902,80	Środki własne	Zakup wodomierzy DN 80 i DN 100 dla ujęcia wody Góra Zamkowa.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	3	2 878,20	Środki własne	Naprawa systemu sterowania oraz radiomodem dla ujęcia Starochęciny.
	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody	ZGK	2020	3	18 215,73	Środki własne	Zakup pompy głębinowej i kabla dla ujęcia wody Gościńiec.
			2020	3	35 116,81	Środki własne	Modernizacja ujęcia Korzecko (zakup pompy, orurowania, przebudowa sieci, operat wodnoprawny).
			2020	3	1 143,90	Środki własne	Zakup wodomierza dla ujęcia Mosty.
			2020	3	4 472,28	Środki własne	Remont stacji uzdatniania wody w Starochęcinach.
			2019	3	117 758,26	Środki własne	Rozbudowa sieci wodociągowej w drodze dz. nr 655 w m. Chęciny ul. Dąbrowskiego – wykonano 312 m.
			2019	3	26 586,80	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w m. Tokarnia w drodze dz. nr 755 – wykonano 144 m.
			2019	3	87 947,58	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w m. Ostrów, działki nr 572-762 – wykonano 175 m.
			2019	3	70 558,47	Środki własne	Budowa przedłużenia sieci wodociągowej w m. Polichno (od dz. nr 98 do dz. nr 108) – wykonano 444 m (2019 r.) i 385,07 m (2020 r.).
			2020		53 500,00		
34.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	UGiM w Chęcinach	2019	1	74 637,08	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w m. Lipowica w drodze dz. nr 260 – wykonano

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							część, 194,6 m.
			2019	3	555 789,20	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w m. Polichno-Miedzianka – wykonano 1 246 m.
			2019	3	10 332,00	ZGK	Montaż układu automatycznego sterowania stacjonarnego agregatu prądowłóczego.
		UGIM w Chęcinach	2020	3	54 897,95	Środki własne	Budowa przedłużenia sieci wodociągowej w m. Tokarnia w drodze 756 w k. ujęcia wody – wykonano 337 m.
			2020	3	55 000,00	Środki własne	Sieć wodociągowa II etap Chęciny os. Zelejowa – wykonano 437 m.
			2020	3	37 159,02	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej ul. Jana Pawła II i przyległych w Chęcinach – wykonano 158 m.
			2020	3	34 727,75	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w Łukowej w drodze dz. nr 340 – wykonano 94 m.
			2020	3	788 286,37	Środki własne	Sieć wodociągowa zadanie nr 8 Polichno – Miedzianka wraz z przepompownią wody.
			2020	3	107 572,85	Środki własne, PROW	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Tokarnia droga nr 200 – wykonano 642,60 m
			2020	3	149 159,36	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej Chęciny ul.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Branickiego – wykonano 220 m.
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	UGiM w Chęcinach	2020	3	187 713,07	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej ul. Branickiego w Chęcinach – wykonano 225,5 m.
			2020	3	3 997,65	ZGK	Remont przepompowni wody na Podzamczu.
			2020	3	232 497,17	Środki własne	Pompownia wody w Podpolichnie – wykonano 1 kpl.
35.	Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)	ZGK	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zlecenie akredytowanemu laboratorium badania próbek pobieranych z ujęć wód, w zakresie liczby bakterii z grupy coli, enterokoków, Escherichia coli, mikroorganizmów, związków chemicznych. Oceny próbek nie wykazały zastrzeżeń. Badania Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Kielcach wykazały, że w wodociągach Starochęciny, Chęciny i Bolmin występują wahania zawartości azotanów, w tym bliskie wartości parametrycznej i przekroczenia wartości parametrycznych po 1 przypadku w każdym wodociągu. Jednocześnie badania próbek w wodociągu Chęciny, po przeprowadzeniu działań naprawczych, stwierdziły, że spełnia on wymagania mikrobiologiczne.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
36.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do oczyszczania ścieków komunalnych	ZGK	2019	3	104 550,00	Środki własne	Remont głównej przepompowni ścieków surowych wraz z wymianą komory tłumiącej mechanicznego urządzenia separacji piasku i skrutki w budynku kraty – wykonanie w stali nierdzewnej.
			2019	3	3 302,55	Środki własne	Zakup licznika energii elektrycznej ZMG 410410CR4 z modulem CU PLP81 LTE i bateria litowa LSI4500.
			2019	3	1 845,00	Środki własne	Zakup: Motoreduktor BESEL SKH 80-4a/2 mieszalnika zbiornika przygotowania polimeru.
			2019	3	30 484,60	Środki własne	Serwis i remont przydomowych pompowni ścieków.
			2020	3	6 325,89	Środki własne	Zakup i serwis sond hydrostatycznych.
			2020	3	6 215,91	Środki własne	Wymiana sond hydrostatycznych do odwadniania osadu wraz z serwisem.
			2020	3	4 710,29	Środki własne	Zakup: - ultradźwiękowy kanałowy przepływomierz cieczy w kanałach otwartych, - mikroprocesory wyświetlacz MULTICOT PEW 2150-1M, - ultradźwiękowy miernik poziomu SPA 380-4.
			2020	3	12 533,70	Środki własne	Zakup: Napęd elektryczny 480 +CENTRONIK do przepustnicy powietrza

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	3	3 100,00	Środki własne	reaktora biologicznego 4,2. Zakup: Kompresor tłokowy WALTER BL 500-3.0/200p.
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do oczyszczania ścieków komunalnych	ZGK	2020	3	61 254,00	Środki własne	Aktualizacja i modernizacja układu automatyki i wizualizacji oczyszczalni ścieków.
			2020	3	6 273,00	Środki własne	Aktualizacja oprogramowania sterowników Simens układu sterowania urządzeniami technologicznymi oczyszczalni ścieków w Radkowicach, wprowadzenie zmian w aplikacji sterowników i utworzenia kopii bezpieczeństwa.
			2020	3	1 341,88	Środki własne	Zakup szczonek zgarniających do zgarniania skratek.
			2020	3	13 777,00	Środki własne	Remont bębna odwadniającego.
			2019	1	215 000,00	Środki własne	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej wraz ze zbiornikami bezodpływowymi na ścieki dla budynków komunalnych w Siedlcach 124 A-C, w ramach zadania pn. „Projekt i budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w budynkach komunalnych w m. Siedlce.
37.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do odprowadzania ścieków komunalnych	UGIM w Chęcinach	2019	3	32 535,37	Środki własne	Przebudowa kanalizacji sanitarnej na działkach nr ewid.1097/3 i 1097/4 w Chęcinach – zrealizowano na długości 92,00 mb.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	3	187 713,07	Środki własne	Budowa sieci kanalizacyjnej Chęciny ul. Branickiego o długości 225,5 m.
			2019-2020	1	69 044,00	Środki własne, PROW	Budowa sieci kanalizacyjnej Chęciny ul. Zelejowa, ul. Białego Zagłębia i terenów przyległych – opracowanie dokumentacji projektowej.
38.	Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	Mieszkańcy	2019-2020	2	Brak możliwości określenia kosztów	-	Zadanie realizowane indywidualnie przez mieszkańców. Gmina nie udziela dotacji. W 2019 r. wybudowano 45 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, a w 2020 r. 6 szt.
39.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	ZGK Szkoła Podstawowa w Bolminie	2019-2020 2020	2 3	Zadanie bezkosztowe W ramach bieżącej działalności	- Środki własne	Wystosowywanie komunikatów do mieszkańców o niewykorzystywanie wody do celów innych niż socjalno-bytowe, ponieważ zbyt intensywne wykorzystywanie wody z sieci wodociągowej stwarza realne zagrożenie ze względu na duże spadki ciśnienia w sieci. Lekkożyłne zużywanie wody do podlewania trawników, ogrodów i upraw rolnych powoduje braki w studniach i sieci wodociągowej. Ogólnopolski Konkurs Edukacyjny „Szkolne Przygody Gangu Fajniaków”. Więcej informacji w punkcie 13 niniejszej tabeli.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Działania edukacyjne, promocyjne, i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Szkoła Podstawowa w Łukowej	kwiecień 2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wizyta w szkole przedstawicieli Oceanarium. Przeprowadzono cykl zajęć podczas których rozmawiano z uczniami o konieczności dbania o czystość wód w rzekach, stawach, jeziorach oraz w morzach i oceanach.
		Szkoła Podstawowa w Wolicy	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przygotowanie gazetki na korytarz szkolny „Wpływ człowieka na zanieczyszczenie wód”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcja wychowawcza w klasie VII na temat „Woda, dlaczego tak ważna?” Jak dbać o czystość wód, skutki zanieczyszczenia.
40.	Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych	UGiM w Chęcinach, ZGK, placówki oświatowe	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
ZASOBY GEOLOGICZNE							
Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi							
41.	Ograniczenie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	OUG	2019-2020	0	-	-	Nie prowadzono postępowań administracyjnych na terenie gminy i miasta Chęciny dotyczących niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów. Zgodnie z danymi PIG-PIB na terenie gminy znajduje się jeden punkt niekoncesjonowanej eksploatacji kopalini, w miejscowości Łukowa, na północ od

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							części Wygwidów.
			04.01.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Wolica – Nordkalk, protokół pokontrolny nr 247/2018, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję nr 12/2019/1.
			01.02.2019-11.05.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Montaż rejestratora drgań na prywatnej posesji. Rejestrator prowadził monitoring ciągły – zdarzenia sejsmiczne rejestrowane były przez całą dobę, nie stwierdzono nieprawidłowości.
		OUG	19.02.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Tokarnia II, protokół pokontrolny nr 26/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			14.03.2019, 15.03.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych – Kopalnia Józówka, protokół pokontrolny nr 64/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			15.05.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Tokarnia II, protokół pokontrolny nr 132/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			17.05.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Wolica – Nordkalk, protokół pokontrolny nr 134/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
42.	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalni ze złóż						

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			13.06.2019, 14.06.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Wolica – Błoński, protokół pokontrolny nr 109/2019, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję nr 109/2019/1.
			22.07.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Wolica – Zachód, protokół pokontrolny nr 146/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			10.09.2019, 11.09.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Tokamia II, protokół pokontrolny nr 172/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	OUG	24.09.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych – Kopalnia Józwića, protokół pokontrolny nr 184/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			18.10.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Wolica – Nordkalk, protokół pokontrolny nr 198/2019, nie stwierdzono nieprawidłowości.
			23.01.2020, 24.01.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zakładu górniczego Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych – Kopalnia Józwića, protokół pokontrolny nr 15/2020, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
43.	Ochrona zasobów mineralnych uwzględnianie w dokumentach planistycznych ziół poprzez ich planistycznych	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Złoża kopalin mineralnych są uwzględnione w MPZP, w przypadku ich występowania na obszarach objętych planami. Wykaz ziół kopalin znajduje się w rozdz. 5.7.
44.	Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona	UGiM w Chęcinach, placówki oświatowe	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
GLEBY							
Cel: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu							
45.	Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych	ŚODR, ARiMR	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizacja przez ŚODR szkoleń dla rolników dotyczących zasad przyznawania dopłat bezpośrednich. Przyznawanie przez ARiMR dotacji dla rolników w ramach PROW 2014-2020 Działanie 10 Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.
46.	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają użytkowanie rolnicze użytków rolnych.
47.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku	Władzący powierzchnią ziemi	2019-2020	0	-	-	Zgodnie z danymi ze Starostwa Powiatowego w Kielcach powierzchnia gruntów zdewastowanych wymagających rekultywacji wynosiła zarówno w 2019 jak

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	rolnym, leśnym lub innym						i 2020 r. 136,62 ha. Nie przeprowadzono rekultywacji.
48.	Uprawa roślin energetycznych na glebach niskiej jakości	Władający powierzchnią ziemi	2019-2020	2	Brak możliwości określenia kosztów	-	Zadanie realizowane we własnym zakresie przez właścicieli gruntów zależnie od potrzeb.
49.	Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych	Władający powierzchnią ziemi	2019-2020	2	Brak możliwości określenia kosztów	-	Zadanie realizowane we własnym zakresie przez właścicieli gruntów zależnie od potrzeb.
50.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	ŚODR, ARIMR	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizacja przez ŚODR szkoleń dla rolników oraz udzielanie informacji i porad dotyczących rolnictwa ekologicznego i dobrych praktyk rolniczych. Przyznawanie przez ARIMR dotacji dla rolników w ramach PROW 2014-2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne.
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW							
Cel: Racjonalna gospodarka odpadami na terenie gminy							
51.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Odbiór i zagospodarowanie odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Prowadzenie GPSZOK. Organizacja trzykrotnie w roku mobilnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon i sprzętu elektrycznego

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							i elektronicznego.
52.	Odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych	UGiM w Chęcinach	2019 2020	2	729 561,83 1 621 116,39	Środki własne	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz utrzymanie GPSZOK do którego mieszkańcy mogą oddawać segregowane odpady komunalne. Więcej informacji w rozdz. 5.8.
53.	Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	UGiM w Chęcinach	2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu – podane w tabeli 5. Wskaźniki monitoringu. Dane za 2020 r. będą dostępne w późniejszym terminie.
54.	Wykonanie sprawozdania z funkcjonowania systemu odpadami komunalnymi	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane co roku zgodnie z art. 9q Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2020 poz. 1439).
55.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	UGiM w Chęcinach	2020	2	400,00	Środki własne	Uprzątnięcie odpadów w m. Łukowa.
56.	Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy i Miasta Chęciny wraz ze szczegółową inwentaryzacją	UGiM w Chęcinach	2019 2020	2	58 246,13 77 685,75	WFOŚiGW (50%), NFOŚiGW (50%)	Realizacja programu transportu i unieszkodliwienia odpadów niebezpiecznych w postaci materiałów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Chęciny. W 2019 r. usunięto 164,787 Mg wyrobów zawierających azbest z 83 posesji. W 2020 r. usunięto 186,175 Mg wyrobów zawierających azbest ze 105 posesji.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
57.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Szkoła Podstawowa w Bolminie	2020-2021	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Ogólnopolski konkurs ekologiczny „Edukujemy – Pomagamy” – kategoria „Pomagamy” dotycząca zbiórki baterii i akumulatorów przenośnych. Udział wzięli wszyscy uczniowie szkoły – 115 osób. Konkurs zakończył się 31.03.2021 r.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kampania „Działaj z Impetem!” – innowacyjny projekt ponad podziałami, którego celem było zwiększenie ilości zbieranych i poddawanych recyklingowi butelek PET. Udział wzięła cała szkoła – 115 osób.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Realizacja podczas zajęć opiekuńczo-wychowawczych tematu „Co możemy zrobić żeby żyć w czystym środowisku?” Udział wzięło 10 osób.
			13.11.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Prace z papieru (makulatury)” – temat lekcji techniki w IV klasie – 9 osób.
			27.11.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Jestem projektantem mody – wykorzystanie materiałów wtórnych” – temat na lekcji techniki w IV klasie – 9 osób.
			11.12.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Dekoracje świąteczne – wykorzystanie różnych materiałów wtórnych” – temat lekcji techniki w IV klasie – 9 osób.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Publiczna Szkoła Podstawowa w Korzecku	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Sprzątanie okolicy szkoły w ramach Dni Ziemi.
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zbiórka elektrośmieci i baterii, plastikowych nakrętek.
			kwiecień 2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Akcja sprzątania najbliższej okolicy. Celem akcji było nie tylko sprzątanie miejscowości, ale również zwrócenie uwagi dzieci na konieczność segregowania odpadów i dbania o środowisko naturalne.
	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Szkoła Podstawowa w Łukowej	2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w corocznej zbiórce makulatury organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Kielcach pn. „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier”.
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzona na bieżąco zbiórka zużytych baterii.
		Szkoła Podstawowa w Polichnie	2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Catoroczna zbiórka zużytych baterii – akcja adresowana do wszystkich uczniów szkoły
		Szkoła Podstawowa w Radkowicach	2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w corocznej zbiórce makulatury organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Kielcach pn. „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							papier”.
		Szkoła Podstawowa w Starochęcinach	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Akcja „Sprzątanie Świata”.
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zbiórki surowców wtórnych.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w projekcie edukacyjnym z ekologii „Maks segreguje odpady” – przygotowano prezentacje na temat recyklingu i segregacji odpadów.
	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Szkoła Podstawowa w Tokarni	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w akcji „Sprzątanie Świata” i gminnym konkursie fotograficznym „Sprzątanie Świata”.
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w corocznej zbiórce makulatury organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Kielcach pn. „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier”.
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Akcja zbierania nakrętek.
		Szkoła Podstawowa w Wolicy	04.10.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Happening „Eko dzieci sprzątają śmieci” podczas którego uczniowie klasy V sprząkali i segregowali zebrane odpady.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
ZASOBY PRZYRODNICZE							
Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej na terenie gminy							
58.	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają nakaz ochrony i zachowania istniejących zadrzewień śródpolnych, w obrębie terenów przewidzianych do zmiany zagospodarowania poprzez ich wkomponowanie w zieleń urządzoną lub nieurządzoną towarzyszącą terenom budowlanym. Dobór zieleni, stanowiącej zieleń urządzoną towarzyszącą powinien uwzględniać miejscowe warunki siedliskowe.
59.	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	UGiM w Chęcinach	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Formy ochrony przyrody są uwzględnione w MPZP, w przypadku ich występowania na obszarach objętych planami. Na ich terenach obowiązują zasady ochrony i zakazy wynikające z przepisów odrębnych. Wykaz form ochrony przyrody znajduje się w rozdz. 5.9.
60.	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy	UGiM w Chęcinach	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
61.	Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	GIOS	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Głównym celem prowadzonego monitoringu przyrodniczego jest określenie stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenie wyróżnionych w kraju regionów biogeograficznych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Kolejna tura badań monitoringowych realizowana jest w latach 2020-2021 i jest kontynuacją prac wykonanych w latach 2006-2018. W 2021 r. na terenie gminy monitorowany będzie zatoczek łąmliwy (grupa mięczaków) w Obszarze Natura 2000 Wzgórze Chęcińsko-Kieleckie.
62.	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	RDOŚ	2019	2	23 900,00	RPO WŚ: projekt Rozpoznanie uwarunkowań i ochrona czynna w obszarach Natura 2000 i rezerwach przyrody na terenie województwa świętokrzyskiego	Ochrona czynna siedliska 6210 Murawy kserotermiczne. Wykonanie działań ochrony czynnej w rezerwacie przyrody Góra Miedzianka (koszenie), Góra Zelejowa (koszenie/usuwanie drzew i krzewów w 2019 r. oraz koszenie w 2020 r.) i, tylko w 2020 r., Góra Rzepka (koszenie /usuwanie drzew i krzewów). Działania polegały na wykoszeniu roślinności zielonej oraz odrostów krzewów, zgrabieniu powstałej biomasy i wywiezieniu jej poza obszar rezerwatu.
			2020		13 000,00		
			2020	3	34 636,80	RPO WŚ: projekt Rozpoznanie uwarunkowań i ochrona czynna w obszarach Natura 2000 i rezerwach przyrody na terenie województwa świętokrzyskiego	Ochrona czynna siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania. Jaskinie są miejscem hibernacji 12 gatunków nietoperzy: Barbastella barbastellus mopek, Myotis bechsteinii nocek Bechsteina, Myotis brandtii nocek Brandta, Myotis dasycneme, nocek hydkowłosy, Myotis myotis nocek duży, Myotis mystacinus nocek wąsatek, Myotis daubentonii nocek rudy, Myotis nattereri

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	RDOŚ					nocek Natterera, Plecotus austriacus gacek szary, Plecotus auritus gacek brunatny, Eptesicus nilssonii mroczek pozłocisty, Eptesicus serotinus mroczek późny występujących na terenie rezerwatu przyrody Góra Miedzianka Zadanie polegało na zaprojektowaniu, wykonaniu oraz montażu w terenie 3 krat zabezpieczających wejścia do jaskini Psiej, jaskini Trzy Kominy oraz otworu zachodniego jaskini w Sztolni Zofia. Kraty zainstalowane zostały w układzie poziomym i pionowym w ramie z pozostawieniem wolnej przestrzeni dla przelotu nietoperzy, krata wyposażona jest w zamykane wejście umożliwiający dostęp w celu ich monitoringu. Zamontowanie krat ma również na celu zapobieganie dewastacji jaskiń przez ludzi i zakłócania spokoju nietoperzom.
63.	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	UGiM w Chęcinach	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
64.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	Nadleśnictwo Kielce	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadania realizowane na bieżąco w trakcie wykonywania zadań gospodarczych. Brak możliwości wyodrębnienia kosztów zadań wykonywanych na terenie Nadleśnictwa w odniesieniu do zasięgu administracyjnego gminy.
65.	Identyfikacja miejsc	UGiM w Chęcinach	2019	2	7 199,00	Środki własne	Zwalczenie barszczy kaukaskich, na

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	występowania oraz eliminacja gatunków obcych inwazyjnych		2020		5 000,00		gruntach o łącznej powierzchni 0,50 ha.
		Nadleśnictwo Kielce	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadania realizowane na bieżąco w trakcie wykonywania zadań gospodarczych. Brak możliwości wyodrębnienia kosztów zadań wykonywanych na terenie Nadleśnictwa w odniesieniu do zasięgu administracyjnego gminy.
66.	Monitoring zagrożeń antropogenicznych i zapobieganie ich skutkom (zagrożenia pożarowe, nielegalne składowiska odpadów, nielegalna wycinka).	Nadleśnictwo Kielce	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadania realizowane na bieżąco w trakcie wykonywania zadań gospodarczych. Brak możliwości wyodrębnienia kosztów zadań wykonywanych na terenie Nadleśnictwa w odniesieniu do zasięgu administracyjnego gminy.
67.	Drobna infrastruktura turystyczna i elementy informacyjno-promocyjne w obrębie Geoparku Chęcińskiego-Kieleckiego	UGiM w Chęcinach	2020	1	101 390,59 (dokumentacja)	Środki własne, RPO WŚ	Budowa niezbędnej infrastruktury służącej ukierunkowaniu ruchu turystycznego i zabezpieczeniu miejsc przyrodniczo cennych w bezpośrednim otoczeniu Chęcińskiego-Kieleckiego Geoparku, w następującym zakresie: projekt i budowa ścieżki edukacyjnej wraz z oznakowaniem (tablice informacyjne z opisem gatunków roślin i zwierząt). Zadanie zostanie zakończone w 2021 r., a całkowity koszt wyniesie 199 171,76 zł, w tym dofinansowanie z RPO WŚ 169 296,00 zł.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							i oświetlenie.
			2019	1	13 000,00	Środki własne	Przebudowa ul. Spokojnej na odcinku 200 m i przyległych do ul. 14 Stycznia w miejscowości Chęciny. Opracowywanie dokumentacji projektowej.
			2019		36 992,58 (podział działek)		Rewitalizacja terenu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych.
			2020	1	85 669,50	Środki własne	Rozpoczęto prace projektowe. W 2019 r. przeprowadzono prace związane z podziałem działek.
	Kompleksowa rewitalizacja zabytkowego centrum Chęciny etap II	PZD	lipiec 2019- październik 2019	3	132 224,40, w tym Powiat 30 606,06, Gmina 30 606,05, RPO WŚ 71 012,29	Powiat Kielecki, Gmina i Miasto Chęciny, RPO WŚ	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej w Chęcinach (ul. Kielecka) od skrzyżowania ul. Białego Zagłębia i Kieleckiej w kierunku sklepu Biedronka wraz z zatoką autobusową. Zbudowano chodnik na odcinku o długości 187 mb oraz zatokę autobusową wraz z odwodnieniem oraz ustawiono balustrady zabezpieczające ruch pieszy. Zadanie ujęte także w pkt 17 niniejszej tabeli.
70.	Wsparcie zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych	Nadleśnictwo Kielce	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadania realizowane na bieżąco w trakcie wykonywania zadań gospodarczych. Brak możliwości wyodrębnienia kosztów zadań wykonywanych na terenie Nadleśnictwa w odniesieniu do zasięgu administracyjnego gminy.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
71.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie ochrony przyrody oraz na temat znaczenia i roli lasów	Nadleśnictwo Kielce	2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Edukacja ekologiczna skierowana do dzieci i młodzieży szkolnej w tym również z terenu gminy Chęciny realizowana jest głównie na terenie Izby Edukacji Przyrodniczo Lesnej przy siedzibie Nadleśnictwa (Kielce, ul. Hubalczyków 15) Część realizacji zadań z zakresu edukacji jest realizowana przez pracowników Służb Leśnych Nadleśnictwa w ramach obowiązków służbowych.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Dzień Drzewa w Naszej Szkole” – akcja ekologiczna w ramach której dzieci poznawaly rodzime gatunki drzew, zakończona wystawą prac plastycznych. Udział wzięło 13 osób.
		Szkoła Podstawowa w Bolminie	2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w projekcie ekologicznym „EkoEksperymentarium”. Uczniowie projektu rozwiązywali zadania o treści ekologicznej on-line zdobywając punkty za poprawne odpowiedzi. Ekogry uczyły proekologicznych zachowań i jednocześnie bawiły. Udział wzięła IV klasa – 9 osób.
			07.10.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Człowiek – wróg czy przyjaciel przyrody?” – temat na lekcji wychowawczej VI klasy – 12 osób.
			12.10.2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	„Piramida zdrowia” – temat na lekcji wychowawczej VI klasy – 8 osób.

Report z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody oraz na temat znaczenia i roli lasów	Publiczna Szkoła Podstawowa w Korzecku	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcja przeprowadzona w ramach projektu „Na straży przyrody”.
2019			3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcja przeprowadzona w ramach projektu „W trosce o naturę”.	
2019			2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcje w terenie dotyczące budowy, funkcjonowania, różnorodności roślin otaczających środowisko	
2019			3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prelekcje przeprowadzone przez leśniczego: bezpieczne zachowanie się w lesie oraz nad Żabim Oczkiem – znaczenie żab w ekosystemie oraz lasu jako miejsca bytowania różnych gatunków zwierząt i roślin.	
2019		3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Akcja „Zieleń i kwiaty wokół naszej szkoły” – wspólne działania dzieci, rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły.		
kwiecień 2019		3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Obchody Dnia Ziemi. Został przygotowany spektakl profilaktyczny pn. „Ziemia – planeta ludzi” oraz zorganizowano konkurs dla klas IV-VIII pn. „Uczymy się ekologii”		
maj 2019		3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Obchody „Dnia niezapominajki”. Promowano szczególnie walory polskiej przyrody i jej różnorodności biologicznej.		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							jak również mówiono o potrzebie jej ochrony.
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody oraz na temat znaczenia i roli lasów	Szkoła Podstawowa w Polichnie	2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Akcja dokarmiania ptaków zimą. Udział wzięło 25 uczniów.
			2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zbiórka karmy dla zwierząt ze Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Dyminach. Udział wzięło 20 uczniów.
		Szkoła Podstawowa w Radkowicach	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Apel ekologiczny z okazji Światowego Dnia Ziemi.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Apel ekologiczny z okazji pierwszego dnia wiosny.
		Szkoła Podstawowa w Radkowicach	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Program edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego „Ekologia, My i region w którym żyjemy”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w konkursie „Mały ekolog to ja”.
		Szkoła Podstawowa w Radkowicach	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w konkursie plastycznym „Ekodekady”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Projekt „Gmina Chęciny dla środowiska – działania na rzecz podniesienia

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody oraz na temat znaczenia i roli lasów	Szkola Podstawowa w Tokarni	2019	3	działalności		świadomości ekologicznej mieszkańców" obejmujący: udział w grze terenowej, w quizie ekologicznym „Z ekologią na Ty”, prelekcji „Formy ochrony przyrody w gminie Chęciny”, sprzątanie atrakcji turystycznych w gminie Chęciny przed sezonem turystycznym, Eko Rajd Rowerowy.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w konkursie wiedzy Quiz Ekologiczno-Przyrodniczy „Z ekologią na Ty” w Radkowicach.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w IV Gminnym Konkursie Przyrodniczym dla uczniów szkół podstawowych „Zdrowie człowieka”.
		Szkola Podstawowa w Tokarni	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizacja pierwszego dnia wiosny: „Pokaz mody ekologicznej”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przedstawienie ekologiczne „Sprawa dla ekologa” z okazji Dnia Ziemi.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przedstawienie ekologiczne w wykonaniu uczniów dla lokalnej społeczności w ramach Dnia Dziecka.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Działania w projekcie „Pracownia edukacji ekologiczno-przyrodniczej”.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Prowadzenie o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody oraz na temat znaczenia i roli lasów		2019-2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w konkursie plastycznym Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych „Ekologia i region w którym żyjemy”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział w konkursach organizowanych przez Starostwo Powiatowe „Eko-dekoracja” i „Mały ekolog to ja”.
			2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Lekcja wychowawcza w klasie VII na temat „Światowe problemy ochrony środowiska”.
		Szkoła Podstawowa w Wolicy	27.09.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Udział uczniów w Dniu Edukacji Ekologicznej zorganizowanym przez Centrum Nauki Leonarda da Vinci w Podzamczu Chęcińskim.
			2019-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	W roku szkolnym 2018/2019 klasa IV uczestniczyła w zajęciach koła ekologicznego, a w roku szkolnym 2019/2020 obecna klasa V kontynuowała zajęcia w ramach koła.
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI							
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii							
72.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych	WIOŚ	2019-2020	0	-	-	Na terenie gminy Chęciny nie występują zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii. W raportowanym okresie nie wystąpiły

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania *	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	awarii)						zdarzenia o znamionach poważnej awarii.
73.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	UGiM w Chęcinach	2019	3	976 620,00, w tym RPO WŚ 608 092,50	Środki własne, RPO WŚ	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem dla jednostki OSP w Wolicy. Nowy sprzęt umożliwi sprawne i szybkie prowadzenie akcji ratowniczych oraz usuwanie skutków katastrof.
			2019	3	780 000,00, w tym Gmina 415 000,00, NFOŚiGW i WFOŚiGW 100 000,00, KSR 260 000,00, OSP Tokarnia 5 000,00	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Krajowy System Ratownictwa, OSP Tokarnia	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Tokarni
			2019	3	409 959,00, w tym UMWS 30 000,00	Środki własne, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP Bolmin.
			2019	3	14 195,00, w tym UMWS 10 058,58	Środki własne, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Zakup sprzętu i doposażenia dla jednostki OSP w Ostrowie: motopompa pływająca, przecinarka spalinowa, tarcza ratownicza, mundury bojowe specjalne 3 sztuki.
			2020	3	63 424,00	Środki własne, Fundusz Sprawiedliwości	Zakup wyposażenia i sprzętu ratownictwa zniszczonego podczas pożaru traw i składowiska odpadów niebezpiecznych w miejscowości Nowiny na potrzeby Ochockich Straży Pożarnych z terenu

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Gminy Chęciny.
74.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Sprawcy awarii	2019-2020	0	-	-	Zgodnie z informacjami z WIOŚ nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.
75.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	RDOŚ	2019-2020	0	-	-	Nie wystąpił przypadek wymagający przeprowadzenia remediacji w trybie art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2020, poz. 2187) z uwagi na niezidentyfikowanie podmiotu korzystającego ze środowiska.
76.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	UGiM w Chęcinach, placówki oświatowe	2019-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Jak wynika z tabeli nr 3 w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2020 r. w ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczonych zostało 76 zadań. Z tych 76 zadań, podjęto się realizacji 61. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Wszystkie zadania o charakterze inwestycyjnym zostały zrealizowane bądź są w trakcie realizacji. Część zadań ma charakter ciągły i jest realizowana na bieżąco. Nie zrealizowane zadania dotyczyły bieżących prac utrzymaniowych urządzeń melioracji wodnych i terenów zieleni (brak potrzeb podjęcia takich działań), edukacji ekologicznej w obszarach, które nie stanowią istotnego zagrożenia dla stanu środowiska oraz zagadnień związanych z zagrożeniami poważnymi awariami, z powodu nie wystąpienia takich zagrożeń.

Stopień realizacji zadań dla Gminy i Miasta Chęciny wynosi 80,26%.

Tabela 4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Priorytet	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	13	13
2.	Zagrożenia hałasem	7	6
3.	Pola elektromagnetyczne	4	3
4.	Gospodarowanie wodami	8	5
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	8	7
6.	Zasoby geologiczne	4	2
7.	Gleby	6	5
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	7	7
9.	Zasoby przyrodnicze	14	12
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	5	1
Suma		76	61

5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Chęciny zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2018 roku (rok bazowy) ze stanem na rok 2019. Pominięto rok 2020 ze względu na brak danych. GUS i GIOŚ opracowują dane i udostępnią je w późniejszym terminie. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono aktualny stan środowiska naturalnego na terenie gminy Chęciny.

Tabela 5. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Ochrona klimatu i jakości powietrza					
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy świętokrzyskiej					
1.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	klasa	A	A	
2.	Dwutlenek azotu (NO ₂)	klasa	A	A	
3.	Pył zawieszony PM10	klasa	C	C	
4.	Pył zawieszony PM2,5	klasa	A	A	
5.	Benzen (C ₆ H ₆)	klasa	A	A	
6.	Tlenek węgla (CO)	klasa	A	A	
7.	Ołów (Pb)	klasa	A	A	
8.	Arsen (As)	klasa	A	A	
9.	Kadm (Cd)	klasa	A	A	
10.	Nikiel (Ni)	klasa	A	A	
11.	Benzo(a)piren (B _(a) P)	klasa	C	C	
12.	Ozon (O ₃)	klasa	A	A	
13.	Długość ścieżek rowerowych	km	10,8	11 1	
Pola elektromagnetyczne					
14.	Poziom PEM	V/m	<0,1	brak badań	
Gospodarowanie wodami					
15.	Stan ogólny jakości wód powierzchniowych	stan	zły	zły	
16.	Klasa jakości wód podziemnych	klasa	IV	IV (IV w 2020 r.)	
Gospodarka wodno-ściekowa					

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
17.	% skanalizowania obszaru gminy	%	32,2	32,4	
18.	% zwodociągowania obszaru gminy	%	99,9	99,9	
19.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	15 087	15 096	
20.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4 861	4 896	
21.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	3 215	2 466 (2 461 w 2020 r.)	
22.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	292	337 (343 w 2020 r.)	
Zasoby geologiczne					
23.	Powierzchnia surowców naturalnych	ha	943,91	943,91	
Gleby					
24.	Powierzchnia terenów zdegradowanych	ha	0	0	
25.	Powierzchnia terenów zdewastowanych	ha	136,62	136,62 (136,62 w 2020 r.)	
26.	Klasa bonitacyjna gleb	klasa	III-VI	III-VI	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
27.	Liczba gospodarstw objętych systemem odbierania odpadów komunalnych	szt.	3 623	3 995	
28.	Ilość zmieszanych odpadów odebranych z gospodarstw domowych	Mg	495,860	576,360	
29.	Ilość selektywnie zebranych odpadów odebranych	Mg	869,452	1 104,972	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
	z gospodarstw domowych				
30.	Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	60,83 Wymagane ≥30	60,6 Wymagane ≥40	
31.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	100 Wymagane ≥50	100 Wymagane ≥60	
32.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	0 Wymagane ≤40	0 Wymagane ≤40	
33.	Ilość usuniętych dzikich składowisk odpadów	szt.	0	3	
Zasoby przyrodnicze					
34.	Lesistość gminy	%	20,6	21,1	
35.	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	2 654,57	2 726,82	
36.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	10 533,10	10 533,10	
37.	Powierzchnia zieleni urządzonej	ha	0,10	0,10	
Zagrożenia poważnymi awariami					
38.	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.	0	0	

źródło: GUS, GIOŚ, PIG-PIB, UGiM w Chęcinach, Starostwo Powiatowe w Kielcach

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Chęciny na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie przy zachowaniu pozytywnej wartości w 32 przypadkach, natomiast w 6, wykazał pogorszenie lub negatywną wartość.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszane PM10 i PM2,5, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WVA). Ponadto pyły zawieszane mogą być nośnikami bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Monitoring GIOŚ w Kielcach²

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020, poz. 1219), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo świętokrzyskie zostało podzielone na 2 strefy: miasto Kielce i strefa świętokrzyska do której należy gmina Chęciny.

GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska prowadził monitoring jakości powietrza w 2019 r. za pomocą 46 stanowisk na 12 stacjach pomiarowych. Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM10. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki

² Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2019, GIOŚ, Kielce 2020.

(SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃). Na terenie gminy Chęciny nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych. Najbliżej zlokalizowane znajdują się w gminach Nowiny i Małogoszcz.

Klasyfikacja stref

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach państwowego monitoringu środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz. 1031). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Tabela 6. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu

Poziom stężenia	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)		docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O3	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

źródło: GIOŚ

Strefę świętokrzyską obejmującą gminę Chęciny zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu. Dla pozostałych substancji strefę zaliczono do klasy A, oznaczającej poziom stężenia nieprzekraczający poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych.

Biorąc pod uwagę ochronę roślin strefę świętokrzyską przypisano do klasy D2 z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu, do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego ozonu oraz do klasy A oznaczającej brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki.

GIOŚ dodatkowo wyznaczył obszary przekroczeń wartości kryterialnych na podstawie wyników pomiarów i modelowania stężeń. Gmina Chęciny została zaliczona do obszarów przekroczeń ozonu (poziom celu długoterminowego – dotyczyło to całego województwa), benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM10, które to występowały głównie w Kielcach i powiecie kieleckim.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynniki wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów

ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

W analizowanym okresie na terenie gminy Chęciny nie były prowadzone pomiary hałasu komunikacyjnego. Na podstawie opracowanych w latach 2017-2018 przez GDDKiA i ŚZDW map akustycznych, obejmujących odcinki przebiegające przez gminę Chęciny, można stwierdzić, że tereny wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkich są narażone na ponadnormatywne poziomy hałasu.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

Na terenie gminy Chęciny znajduje się 8 instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (stacji bazowych telefonii komórkowej), które przedstawiono w tabeli.

Tabela 7. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Chęciny

Nazwa stacji, nr ID	Lokalizacja
Play KIE 4410_B	Wrzosy 21
Plus, BT 12539	
Aero 2, BT 12539	
T-Mobile 55129 E77	
T-Mobile, 55289	Chęciny, ul. Białego Zagłębia 1
Play, KIE 4411	Chęciny, ul. H. Sienkiewicza
Play, KIE 4412_A	Polichno 107
T-Mobile, 55259	

źródło: Starostwo Powiatowe w Kielcach, beta.btsearch.pl

GIOŚ prowadził w ramach jednego z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku w 135 punktach w trzyletnich cyklach pomiarowych, po 45 punktów dla każdego roku. W każdym z tych 45 punktów pomiary wykonywało się raz w roku kalendarzowym. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta i tereny wiejskie, ustalając na każdym

z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności.

Na terenie gminy Chęciny zlokalizowanych jest 1 punkt pomiarowy, w Chęcinach przy pl. S. Żeromskiego. Ostatni pomiar przeprowadzono w 2018 r., wyniki wykazały stężenie poniżej $0,1 \text{ V/m}^3$.

Zmierzone wartości na terenie województwa były znacznie poniżej wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m , określonej w obowiązującym do końca 2019 r. rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Chęciny leży w regionie wodnym Górnej Wisły, w zlewni rzeki Nidy, lewobrzeżnego dopływu Wisły. Ciekі opływające gminę należą do zlewni Białej Nidy wraz z jej dopływem Łośną (Wierną Rzeką) a także Czarną Nidą. Biała i Czarna Nida płynąc wzdłuż południowej granicy gminy łączą się tworząc Nidę. Biała Nida płynie początkowo z południowego zachodu na północny wschód, po czym zmienia kierunek na prawie południkowy, nawiązując do przebiegu osi Niecki Nidziańskiej. Do ważniejszych rzek należy także Hutka płynąca w kierunku południowym. Powierzchniową sieć hydrograficzną uzupełnia stosunkowo gęsta sieć rowów melioracyjnych. Pozostałe rzeki odwodniające omawiany obszar są stosunkowo niewielkie. Na terenie omawianego obszaru znajdują się także dwa akweny wodne w Bolminie o powierzchni 14,25 ha i Lipowicy o powierzchni 10,94 ha. Na terenie gminy występuje również szereg obszarów źródłanych, podmokłych, bagiennych.

Obszar gminy Chęciny leży w zlewniach 10 rzecznych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 8. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Chęciny

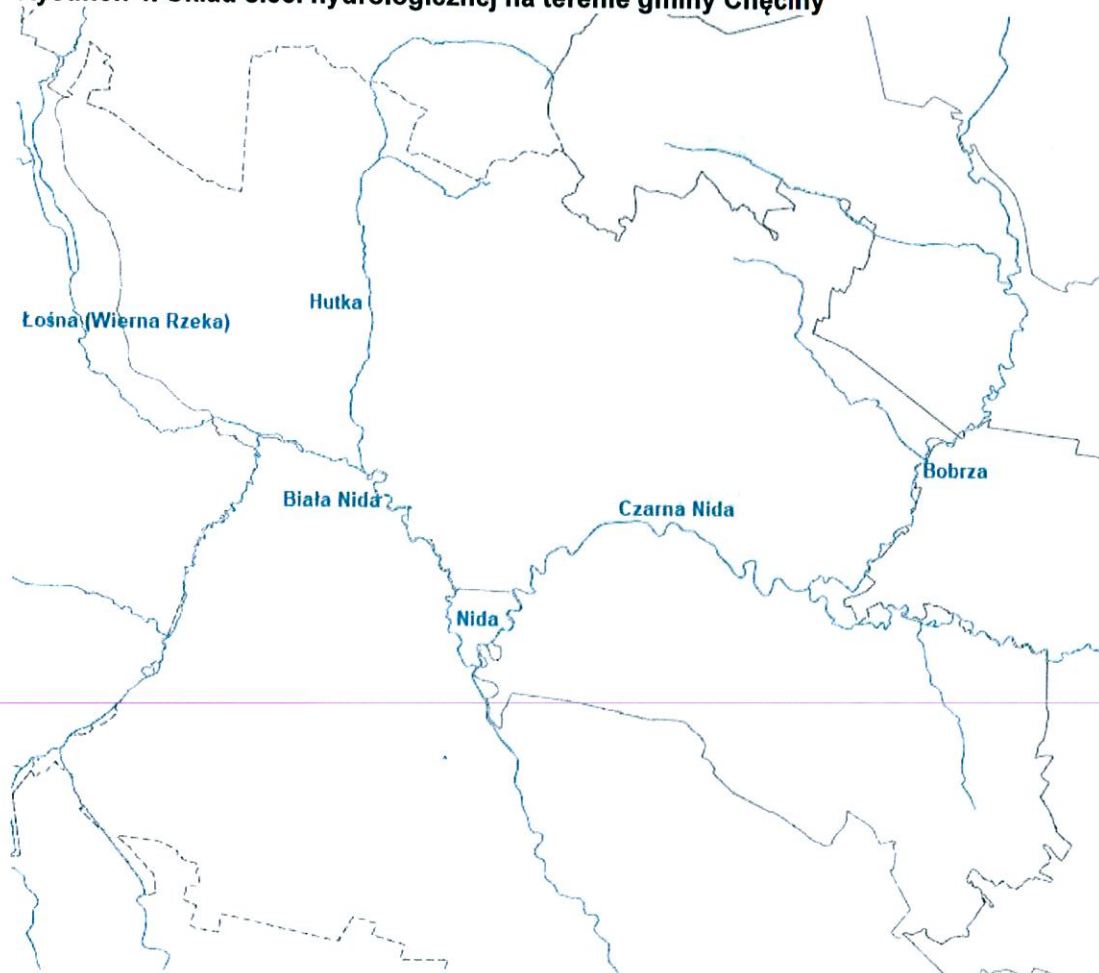
Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW200010216531	Nida od Czarnej Nidy do Ciekі od Korytnicy
RW20006216329	Hutka
RW200062164892	Bobrzyczka
RW200062164894	Dopływ spod góry Zelejowej
RW20007216474	Dopływ spod Łukowej
RW20008216299	Wierna Rzeka od Kalisza do ujścia
RW200082164899	Bobrza od Ciemnicy do ujścia

³ Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2018, GIOŚ, Warszawa 2019.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW2000921631	Nida od Strugi Dąbie do Hutki
RW2000921639	Nida od Hutki do Czarnej Nidy
RW2000921649	Czarna Nida od Morawki do ujścia

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Rysunek 4. Układ sieci hydrologicznej na terenie gminy Chęciny

źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Ogólna ocena stanu JCWP jest wypadkową klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Część wód może być oceniana jako w stanie dobrym tylko i wyłącznie w przypadku, kiedy jej stan/potencjał ekologiczny jest co najmniej dobry i stan chemiczny jest dobry. W przypadku stanu/potencjału poniżej stanu dobrego lub stanu chemicznego poniżej dobrego, część wód jest oceniona jako w stanie złym, niezależnie od oceny drugiego komponentu lub od dostępności oceny dla drugiego komponentu. W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w 2019 r. monitoringowi i obejmujących teren analizowanej gminy, na obszarze której były 4 punkty pomiarowo-kontrolne: w Jedlnicy, Radkowicach (2 punkty) i Tokarni⁴.

Tabela 9. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Chęciny

Nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa elementów biologicznych*	Klasa obserwacji hydromorfologicznych*	Klasa elementów fizyko-chemicznych*	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
Nida od Czarnej Nidy do Cieków od Korytnicy	Nida - Mokrsko	3	2	2	3	poniżej dobrego	zły
Hutka	Hutka - Jedlnica	3	1	>2	3	poniżej dobrego	zły
Dopływ spod Góry Zelejowej	Dopływ spod Góry Zelejowej - Radkowice	3	4	>2	3	poniżej dobrego	zły
Wiarna Rzeka od Kalisza do ujścia	Wiarna Rzeka - Bocheniec	3	1	>2	3	poniżej dobrego	zły
Bobrza od Ciemnicy do ujścia	Bobrza - Radkowice	4	1	>2	4	poniżej dobrego	zły
Nida od Strugi Dąbie do Hutki	Nida - Mniszek	4	4	>2	4	poniżej dobrego	zły
Nida od Hutki do Czarnej Nidy	Nida - Żerniki	5	1	2	5	poniżej dobrego	zły
Czarna Nida od Morawki do ujścia	Czarna Nida - Tokarnia	3	1	>2	3	poniżej dobrego	zły

źródło: GIOŚ

- * 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,
- 2 – stan/potencjał dobry,
- 3 – stan/potencjał umiarkowany,

⁴ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela, GIOŚ, Warszawa 2020.

- 4 – stan/potencjał słaby,
- 5 – stan/potencjał zły.

Z powyższych danych wynika, że stan wód obejmujących swym zasięgiem gminę Chęciny jest zły.

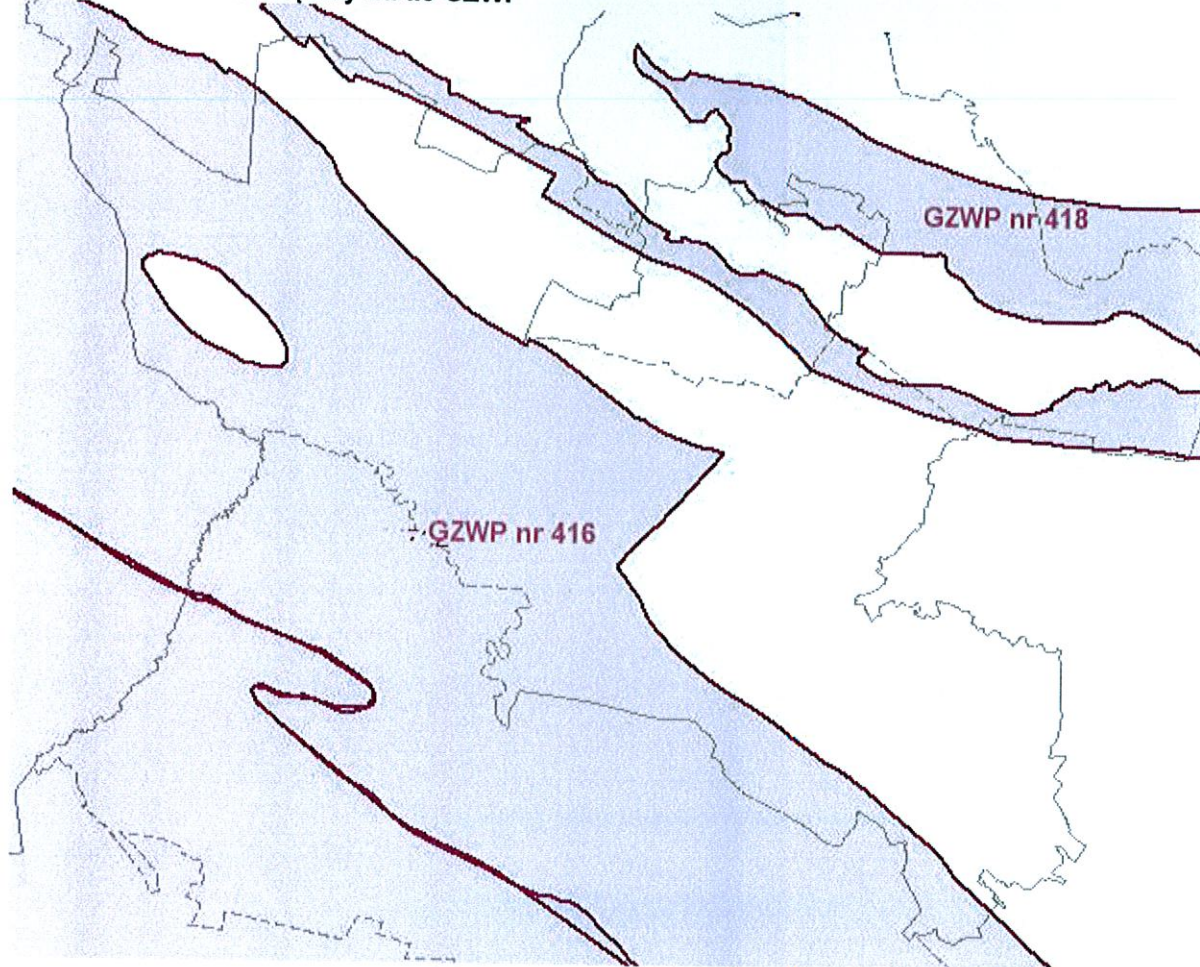
5.4.2. Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. Gmina Chęciny leży w zasięgu następujących GZWP⁵:

- **GZWP nr 416 Małogoszcz** – obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 243,3 km². Zasilanie wód podziemnych następuje na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 42 300 m³/d. Dopuszczalny pobór wody określony w pozwoleniach wodnoprawnych wynosi ok. 9816 m³/d (23% zasobów dyspozycyjnych). Obecny pobór wody jest jednak znacznie mniejszy i wynosi tylko 1656 m³/d (4% zasobów dyspozycyjnych, 17% sumy wydanych pozwoleń wodnoprawnych). Woda nadaje się do spożycia przez ludzi bez uzdatniania lub po prostym uzdatnieniu ze względu na zdarzające się niewielkie przekroczenia dopuszczalnych stężeń związków żelaza lub manganu (naturalne składniki wód podziemnych).
- **GZWP nr 418 Gałęzice – Bolechowice – Borków** – zasilanie wód podziemnych następuje na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika i z dopływu bocznego z sąsiednich poziomów wodonośnych. Szacunkowe jego zasoby dyspozycyjne wyznaczone na podstawie dokumentacji zasobowej wynoszą 27 759 m³/d. Woda może być używana bez uzdatniania lub wymaga tylko prostego uzdatnienia ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń związków żelaza lub manganu (naturalne składniki wód podziemnych).

⁵ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017.

Rysunek 5. Gmina Chęciny na tle GZWP

źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Obszar gminy znajduje się również w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)⁶:

- **JCWPd nr 100** – składa się z 4 pięter wodonośnych: czwartorzędowego, neogeńskiego, kredowego i jurajskiego, na litologię których składają się piaski, piaski ze żwirem, wapienie i margle.
- **JCWPd nr 101** – składa się z 7 pięter wodonośnych: czwartorzędowego, neogeńskiego, kredowego, jurajskiego, triasowego, permskiego i dewońskiego na litologię których składają się piaski, piaski ze żwirem, żwiry, piaskowce, margle, wapienie, zlepieńce i dolomity

⁶ Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych (172) podział obowiązujący w latach 2016-2021, PIG-PIB, Warszawa.

Rysunek 6. Gmina Chęciny na tle JCWPd

źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Stan wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje PIG-PIB w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działani, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu. Na terenie gminy Chęciny znajduje się 1 punkt monitoringowy JCWPD nr 101, w miejscowości Wolica. Numer punktu wg MONBADA (monitoringowa baza danych) to 1347, użytkowanie terenu to zabudowa wiejska. Badania zarówno w 2019 r. i 2020 r. wykazały wody IV klasy – niezadowolającej jakości⁷.

⁷ 2019, 2020 – Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring diagnostyczny, operacyjny, GIOŚ, Warszawa 2020, 2021.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzeniem mieszkańców w wodę oraz obsługą systemu kanalizacyjnego zajmuje się ZGK w Chęcinach. Mieszkańcy są zaopatrywani w wodę z 6 ujęć: Góra Zamkowa i Gościńiec (wydajność 2 147,00 m³/d), Łukowa (wydajność 963,00 m³/d), Bolmin (wydajność 300,00 m³/d), Staroheciny (wydajność 479,00 m³/d) i Mosty (wydajność 56,37 m³/d)⁸.

Charakterystykę systemu wodno-ściekowego w latach 2018 (rok porównawczy)-2019 przedstawiono w tabeli.

Tabela 10. Charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Chęciny

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość	
			2018	2019
1.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	165,6	168,5
2.	Przyłącza sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 994	4 060
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	15 087	15 096
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	99,9	99,9
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	361,6	343,2
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	24,0	22,7
7.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	36,6	36,6
8.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 031	1 050
9.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	132,0	132,4
10.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	4 861	4 896
11.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	32,2	32,4
12.	Oczyszczalnie komunalne	szt.	1	1
13.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	os.	9 791	9 791
14.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków	t	61	95
15.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	44	51
16.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	18	18
17.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	3 215	2 466 (2 461)

⁸ Raport o stanie Gminy Chęciny 2019, Chęciny 2020.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość	
			2018	2019 w 2020 r.)
18.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	292	337 (343 w 2020 r.)

źródło: GUS, UGiM w Chęcinach

5.6. Gleby

Na terenie gminy Chęciny występują następujące typy gleb:

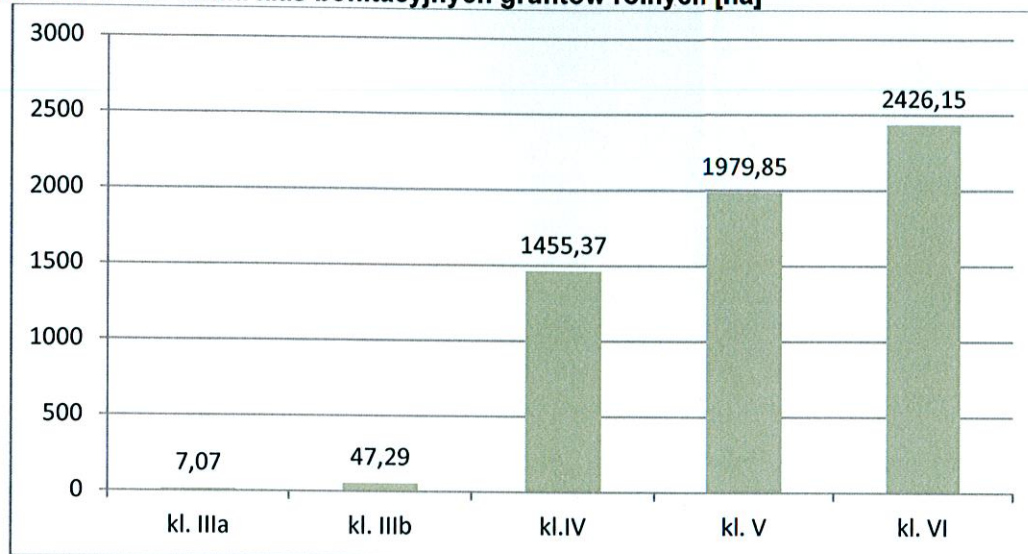
- **gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz kwaśne** – wykształcone głównie z piasków i glin różnego pochodzenia (charakteryzują się odmiennymi właściwościami fizyczno-chemicznymi). Są to gleby luźne, suche i wilgotne. Odczyn ich przechodzi od kwaśnego do obojętnego. Bonitacyjnie ten typ gleb reprezentują grunty orne w klasie od III do VI.
- **gleby bielcowe** – wykształciły się na podłożu utworów polodowcowych, głównie z osadów piaszczysto-pylastych i gliniastych. Porośnięte są lasami szpilkowymi. Posiadają małą pojemność wodną. Pod względem przydatności rolniczej zalicza się je do IV i V klasy bonitacyjnej.
- **rędziny** – charakterystyczny typ gleb na tym obszarze. Wykształcone ze zwietrzelin skał węglanowych różnych formacji geologicznych. W profilu tego typu gleb pod poziomem próchnicznym występuje poziom brunatnienia przechodzący w rumosz skalny. Występują one w obrębie wzniesień Pasma Chęcińskiego, Pasma Bolechowskiego i Pasma Zelejowskiego. Są to gleby zwarte, ciepłe i zasobne w przyswajalne składniki pokarmowe.
- **mady** – są glebami pochodzenia aluwialnego, wytworzone z utworów pyłowych. Typem siedliskowym tych gleb są łąki rozlewiskowe i pastwiska. Występują w dolinach rzek, głównie terasy zalewowej Czarnej Nidy.
- **czarne ziemie** – właściwe i zdegradowane, wykształciły się w warunkach silnego uwilgocenia podłoża. Występują płatowo w północnej i północno-zachodniej części gminy. Zalicza się je do III i IV klasy bonitacyjnej w użytkach zielonych.
- **gleby torfowe (bagienne)** – powstałe pod wpływem trwałego lub okresowego uwilgocenia terenu. Występują w dolinach cieków wodnych i w bezodpływowych obniżeniach terenu głównie w północno – wschodniej części gminy⁹

Na wartość produkcyjną gleb silny wpływ ma ich żyzność. Przeważający obszar gminy zajmują gleby klasy bonitacyjnej V (słabe) i VI (najsłabsze). Licznie występują także gleby IV klasy (średniej jakości). Najmniejszy jest udział gleb klasy IIIb (średnio dobre) i IIIa (dobre)¹⁰.

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026, Chęciny 2019.

¹⁰ Raport o stanie Gminy Chęciny 2019, Chęciny 2020.

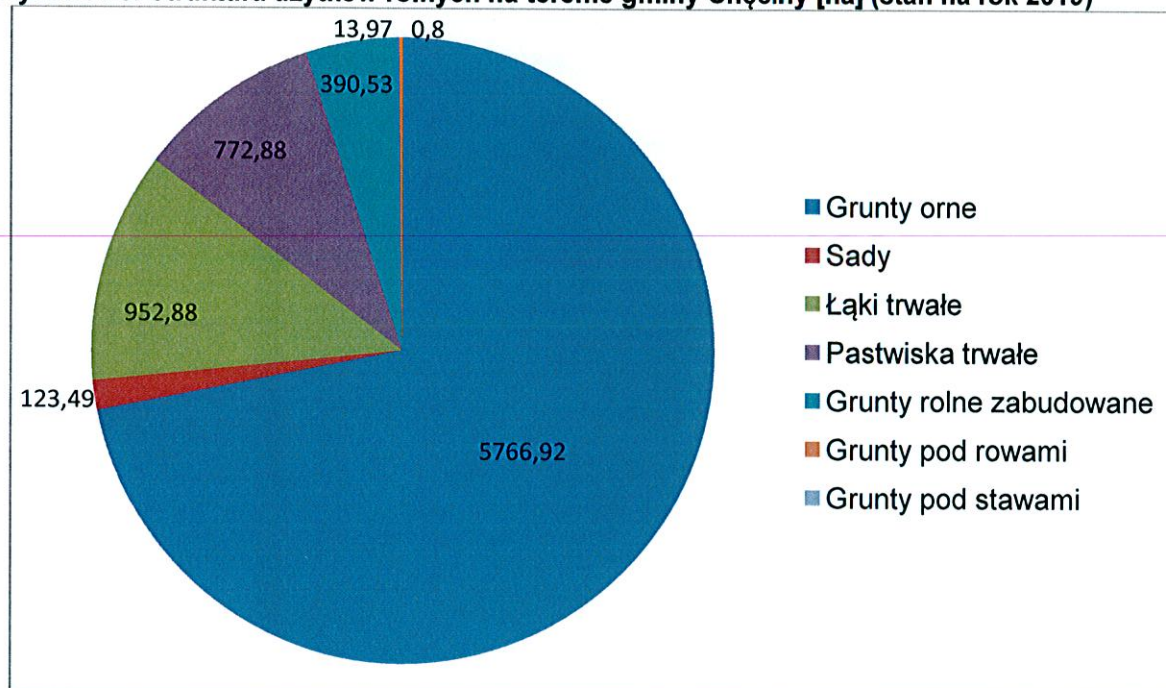
Rysunek 7. Powierzchnia klas bonitacyjnych gruntów rolnych [ha]

źródło: UGiM w Chęcinach

Użytki rolne zajmują 8 021,47 ha powierzchni, co stanowi 62,96% całego obszaru gminy. Strukturę poszczególnych użytków rolnych prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Chęciny [ha] (stan na rok 2019)

źródło: UGiM w Chęcinach, opracowanie własne

Monitoring chemizmu gleb ornych¹¹

Program „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizowany jest od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych

¹¹ Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, Puławy 2017.

charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie GIOŚ.

Na terenie gminy Chęciny nie ma punktów pomiarowych. Najbliższe znajdują się w gminach Morawica i Mastów.

5.7. Zasoby geologiczne

Złoża kopalin udokumentowane na terenie gminy Chęciny to głównie kruszywa naturalne oraz kamienie drogowe i budowlane wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym i drogownictwie. Występują również wapień i margle przemysłu wapienniczego, a także w jednym złożu pasiaste krzemienie ozdobne. W związku z budową węzła drogowego „Tokarnia” w ciągu drogi ekspresowej S7 na odcinku Chęciny-Jędrzejów możliwość udostępnienia południowo-wschodniej części tego złoża została ograniczona.

Szczegółowy opis surowców mineralnych występujących na terenie omawianej gminy przedstawiono poniżej¹².

---

¹² Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r., PIG-PIB, Warszawa 2020.

Tabela 11. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Chęciny (stan na 31.12.2019 r.)

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
KN	Baranek	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	51,93	7 167	-	-
WW	Chęciny-Wolica	złożo zagospodarowane	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	98,78	139 518	15 951	260
KD	Chomentów	złożo rozpoznane wstępnie	złoża krystalicznych wapieni ciosowych łącznie z marmurami metamor	185,26	308 192	-	-
WW	Górki Sowie	złożo rozpoznane szczegółowo	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	16,28	4 305	-	-
KD	Jaźwica	złożo zagospodarowane	złoża wapieni kamieni budowlanych i drogowych	42,90	69 342	32 374	2 425
WW	Księżka Góra	eksploatacja złoża zaniechana	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	6,00	636	-	-
KD	Łukowa	złożo rozpoznane wstępnie	złoża wapieni kamieni budowlanych i drogowych	18,38	18 781	-	-
KD	Łukowa-Popławy	złożo rozpoznane szczegółowo	złoża dolomitów drogowych i budowlanych	15,86	5 985	-	-
WW	Miedzianka	eksploatacja złoża zaniechana	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego	13,60	tylko pozabilansowe	-	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
			i cementowego				
KN	Mosty	złoże rozpoznane wstępnie	złoża piasków budowlanych	36,92	6 994	-	-
KN	Mosty II	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	72,21	18 366	4 593	324
KN	Mosty III	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	55,02	13 257	4 514	-
TO	Mosty III (towarzysząca)	złoże eksploatowane okresowo	-	-	103,99 (tys. m ³)	81,02 (tys. m ³)	-
WW	Ołowianka-1	eksploatacja złoża zaniechana	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	40,28	85 835	-	-
WW	Ostrówka	złoże zagospodarowane	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	117,33	191 086	115 131	5 980
KD	Polichno-Skiby	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża kopalni wapieniowych	36,61	36 567	-	-
KC	Polichno-Skiby (towarzysząca)	brak danych	-	0,14	23,38	-	-
WW	Siedlice	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	2,59	1 000	-	-
KN	Starochęciny	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	1,20	312	-	-
KM	Tokarnia	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża kamieni piaszczystych i ozdobnych	4,34	3,70	-	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
KN	Tokarnia II	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	36,65	9 813	5 139	213
KN	Tokarnia III	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	7,04	1 304	-	-
KN	Tokarnia IV	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	34,09	9 751	-	-
WW	Tokarnia-Sierpka	eksploatacja złoża zaniechana	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	8,77	4 236	-	-
KN	Wolica	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,74	315	-	0
KN	Wolica-Zachód	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,35	215	-	0
KD	Zbrza-Kawczyn	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża kopalin wapieniowych	31,38	34 076	-	-
KD	Zygmuntówka	eksploatacja złoża zaniechana	złoża pozostałych osadowych kamieni drogowych i budowlanych	7,26	4 936	-	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce (wg stanu na 31 XII 2019 r.), geoportal MIDAS PIG

* KN – kruszywa naturalne,

KD – kamienie drogowie i budowlane,

KM – krzemienie,

KC – kalcyt,

TO – torfy,

WW – wapienie i margle przemysłu wapienniczego.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Infrastruktura zagospodarowania odpadów

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów (RIPOK) lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2016-2022 wyznaczył sześć regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Chęciny wchodziła w skład Regionu 4 wraz z 16 innymi gminami powiatu kieleckiego i miastem Kielce. Na terenie regionu znajdowały się: jedna instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (w Promniku, gmina Strawczyn), dwie instalacje do biologicznego przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów (w Promniku i Przededworzu, gmina Chmielnik) oraz jedna instalacja do składowania odpadów (w Promniku)¹³.

Obowiązująca od 6 września 2019 r. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1579) zgodnie z art. 17 zniósła regionalizację w odpadach komunalnych. Zlikwidowano podział na regiony gospodarki komunalnej i powiązany z tym zakaz przetwarzania wybranych odpadów poza granicami regionów. RIPOK zostały zastąpione przez instalacje komunalne, a zastępcze zostały usunięte. Uchwały w sprawie wykonania wojewódzkich planów gospodarki odpadami zastąpiono tzw. listami instalacji komunalnych prowadzonymi przez marszałków województw. Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonuje 6 instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych oraz 8 instalacji do składowania odpadów¹⁴.

Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Chęciny¹⁵

W latach 2019-2020 usługę odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy świadczyła firma Adam Bielas CZYSTOPOL, ul. Partyzantów 114, 29-100 Włoszczowa. Ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Chęciny w latach 2018 (rok porównawczy)-2019 przedstawiono w tabeli. Dane za 2020 r. będą dostępne w późniejszym terminie.

Tabela 12. Masa odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Chęciny w latach 2018-2019

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)	
		2018	2019
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	53,605	46,440
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	121,865	146,900
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	121,520	291,730

¹³ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2016-2022, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Kielce, 2016.

¹⁴ Lista funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

¹⁵ Roczna analiza systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Chęciny za 2019 rok, Gmina Chęciny, Chęciny, 2020.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)	
		2018	2019
15 01 07	Opakowania ze szkła	228,640	170,150
16 01 03	Zużyte opony	10,840	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia innego niż wymienione w 17 01 06	-	2,100
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	-	0,940
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	3,193	8,202
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,002	0,022
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 02 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,933	7,524
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 02 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,174	9,554
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	13,960	3,360
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	225,740	308,450
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	495,860	576,360
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	50,820	47,760
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	30,160	61,840
	Razem	1 365,312	1 681,332

źródło: UGiM w Chęcinach

Na terenie gminy Chęciny znajduje się także GPSZOK, zlokalizowany przy Alei Partyzantów 6, czynny dwa dni w tygodniu, do którego mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać odpady zebrane selektywnie. W 2019 r. oddano do niego 825, 400 Mg odpadów, głównie budowlanych i rozbiórkowych (765,180 Mg). Dla porównania w 2018 r. było to 369,100 Mg.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Chęciny występują następujące formy ochrony przyrody¹⁶:

- Park krajobrazowy,
- Obszary Natura 2000,
- Obszar chronionego krajobrazu,
- Rezerваты przyrody,
- Pomniki przyrody.

Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: Kielce, kielecki, jędrzejowski

Gminy: Kielce, Małogoszcz, Nowiny, Chęciny, Sobków, Piekoszków

Data utworzenia: 02.12.1996

Powierzchnia: 19 781,60 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 17/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 grudnia 1996 r. w sprawie utworzenia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego

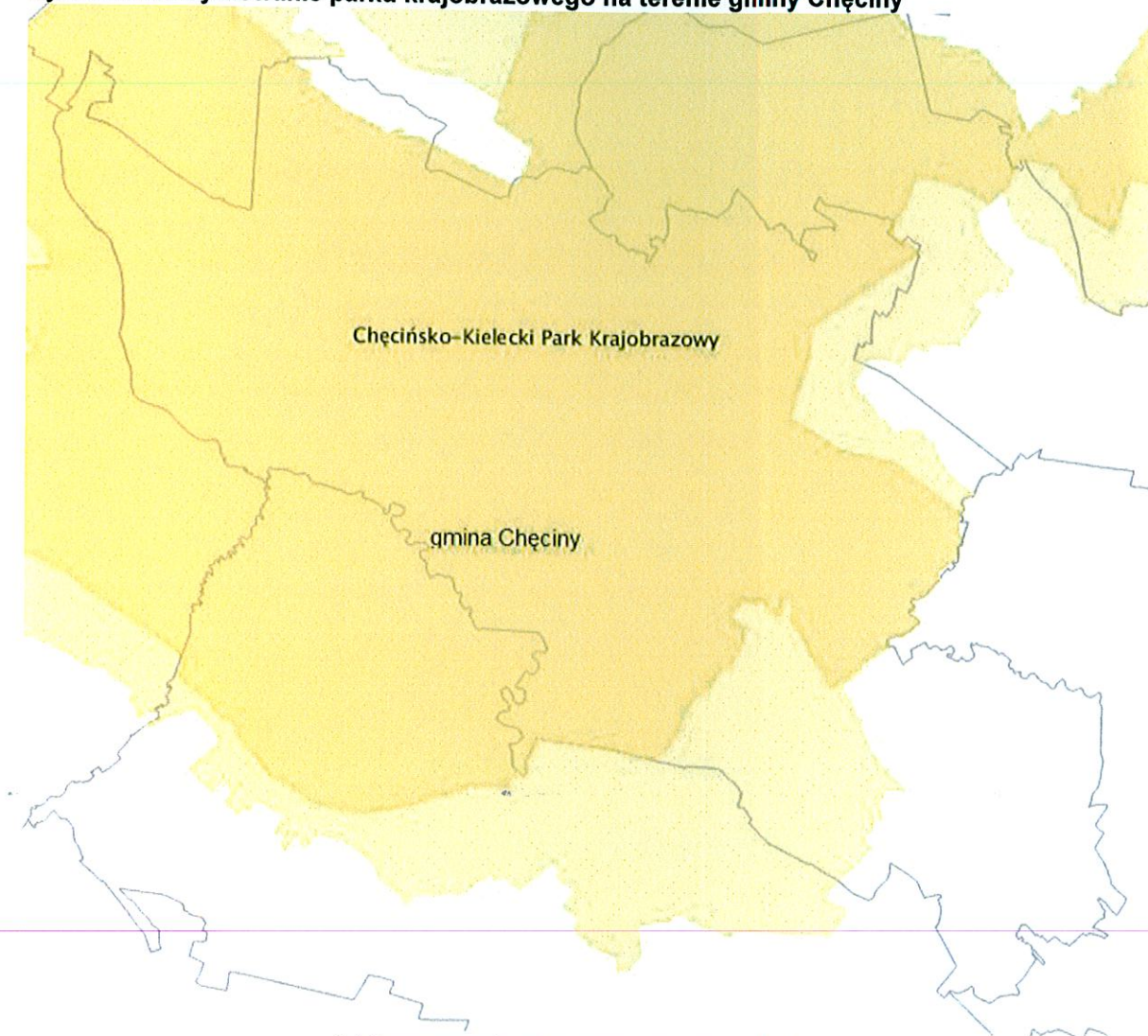
Obowiązujący akt prawny: Uchwała Nr XXVI/371/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie utworzenia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego

Obszar objęty ochroną w przeszłości podlegał intensywnej eksploatacji surowców skalnych co w znacznym stopniu przyczyniło się do odstonięcia wyjątkowych walorów przyrody nieożywionej. Do najciekawszych należy Jaskinia Raj, w której można podziwiać niepowtarzalną szatę naciekową i cenne namuliska ze szczątkami kostnymi dawnych zwierząt oraz kamiennymi narzędziami używanymi przez przebywającego tu człowieka paleolitycznego. Można też znaleźć przykład krasu powierzchniowego w postaci grani skalnej na górze Zelejowej. Obok wartości geologicznych na obszarze Parku spotykamy ogromne bogactwo szaty roślinnej, potwierdzone obecnością ponad 1000 gatunków roślin (blisko 50 % flory krajowej). Ochronie prawnej podlega 78 gatunków, w tym 68 to gatunki objęte ochroną ścisłą. Na jednej trzeciej powierzchni Parku znajdują się zbiorowiska leśne. Wśród siedlisk leśnych na szczególną uwagę zasługują płaty świetlistej dąbrowy – zespołu charakterystycznego dla obszarów śródziemnomorskich. Znaczną powierzchnię Parku zajmują półnaturalne zbiorowiska łąkowe i pastwiska. Liczne wzgórza porastają ciepłolubne murawy kserotermiczne. Zróżnicowanie florystyczne pociąga za sobą różnorodność fauny. Spotyka się tu rzadko występujące i chronione gatunki ssaków, płazów i gadów.

Walory przyrodnicze Parku uzupełniają wartości historyczno-kulturowe, a w szczególności: stanowisko archeologiczne w Jaskini Raj związane ze śladami pobytu człowieka sprzed 50 tys. lat, cenne zespoły urbanistyczne miast – Chęciny i Małogoszcza, wiele zabytkowych budowli sakralnych – w Chęcinach, na Karczówce – w Kielcach, w Bolminie, Brzegach czy Polichnie. Interesującym miejscem jest park etnograficzny w Tokarni, gdzie prezentowane są przykłady procesu kształtowania się układu przestrzennego wsi. Oddzielną bogatą historią poszczycić się może także zamek chęciński.

¹⁶ crfop.gdos.gov.pl/crfop

Rysunek 9. Usytuowanie parku krajobrazowego na terenie gminy Chęciny

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, opracowanie własne

Obszar Natura 2000 „Ostoja Sobkowsko-Korytnicka”

Kod: PLH260032

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: kielecki, jędrzejowski

Gminy: Imielno, Chęciny, Morawica, Sobków

Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 2 204,05 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Ostoja Sobkowsko-Korytnicka zabezpiecza areal występowania muraw kserotermicznych i stanowi połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Ponidziu i w Obszarze Chęcińskim. Stanowi również przedłużenie Doliny Nidy ku północy będąc łącznikiem z Białą Nidą i Czarną Nidą, a dalej Lubrzanką i Wierną Rzeką. Jest ważnym korytarzem ekologicznym obejmującym naturalne rzeki niżowe oraz towarzyszące im łąki świeże i zmiennowilgotne,

a także wzgórza głównie o charakterze kserotermicznym. Najcenniejsze obok muraw kserotermicznych są siedliska wapiennych piasków. Jest to jednocześnie jeden z większych kompleksów ekstensywnie użytkowanych łąk w regionie. Łącznie w obszarze stwierdzono występowanie 13 typów siedlisk przyrodniczych Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej Nidy”

Kod: PLH260016

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gminy: Daleszyce, Chęciny, Morawica

Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 1 191,51 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Ogółem stwierdzono tu występowanie 9 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 32 % obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne, łąki o różnym stopniu wilgotności oraz starorzecza. Największe znaczenie w Ostoji posiadają bardzo dobrze wykształcone i bogate florystycznie starorzecza, zarośla nadrzeczne, fragmenty rzeki z włosiennicznikami oraz rozległe płaty zbiorowisk łąkowych. Wśród zbiorowisk leśnych na uwagę i ochronę zasługują łągi oraz fragmenty grądów z wieloma cennymi w skali kraju gatunkami. Znajdujące się w dolinie rzecznej siedliska łąkowe zamieszkują trzy gatunki motyli dziennych z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Należy podkreślić, że Dolina Czarnej Nidy stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe.

Obszar Natura 2000 „Dolina Białej Nidy”

Kod: PLH220013

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: włoszczowski, jędrzejowski

Gminy: Jędrzejów, Oksa, Nagłowice, Małogoszcz, Radków, Chęciny, Włoszczowa, Moskorzew, Sobków

Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 5 116,84 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Obszar Biała Nida stanowi interesujący z przyrodniczego punktu widzenia zespół podmokłych siedlisk łąkowych i leśnych oraz licznych stawów rybnych. Mimo wykonanych na przełomie lat 60. i 70. XX w. prac melioracyjnych połączonych z prostowaniem koryta rzeki teren ten jest nadal miejscem rozrodu wielu zagrożonych w swym istnieniu gatunków. W regionie świętokrzyskim Dolina Białej Nidy to jeden z obszarów najbogatszych w siedliska

przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (14 typów). Niemal wszystkie są dobrze i bardzo dobrze zachowane, stanowią miejsce bytowania dla wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Ostoja Dolina Białej Nidy to obszar występowania bardzo dobrze zachowanych zbiorowisk lasów bagiennych, głównie łągów olszowo-jesionowych. Są to jedne z najlepiej zachowanych lasów łągowych w województwie świętokrzyskim z obecnością gatunków chronionych i górskich. Na uwagę zasługują rozległe kompleksy łąk świeżych ekstensywnie użytkowanych, a także zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych.

Obszar Natura 2000 „Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie”

Kod: PLH260041

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: Kielce, kielecki, włoszczowski, jędrzejowski

Gminy: Kielce, Małogoszcz, Sitkówka-Nowiny, Łopuszno, Chęciny, Sobków, Piekoszów, Krasocin

Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 8 616,46 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041

Szata roślinna charakteryzuje się bogactwem i dużym zróżnicowaniem. Wśród siedlisk leśnych występują bory sosnowe i mieszane, dąbrowy, grądy, olsy i łągi. Na stromych zboczach wzniesień i w kamieniołomach utrzymują się murawy kserotermiczne, a w dolinach łąki i pola uprawne. Na terenie obszaru znajduje się krasowa jaskinia Raj utworzona w wapieniach środkowego dewonu, z naciekami i namuliskami zawierającymi kości zwierząt oraz narzędzia kamienne. Długość jej korytarzy wynosi ok. 240 m, w tym udostępnione do zwiedzania ok. 180. Wokół jaskini znajdują się tereny porośnięte borem mieszanym. Zidentyfikowano tu 25 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 2 gatunki z załącznika II tej Dyrektywy. Flora roślin naczyniowych obejmuje prawie 1200 gatunków, w tym 112 podlegających ochronie (96 – ochrona całkowita, 16 – ochrona częściowa). Występuje tu aż 212 gatunków uznawanych za ginące i zagrożone w regionie i kraju. Obszar ma też wyjątkowe walory geologiczne i geomorfologiczne oraz historyczno-kulturowe. Odnaleziono tu pierwsze ślady pobytu człowieka paleolitycznego, był to też jeden z najstarszych ośrodków osadniczych Małopolski.

Obszar Natura 2000 „Dolina Nidy”

Kod: PLB260001

Rodzaj: Dyrektywa ptasia

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: buski, kielecki, kazimierski, pińczowski, jędrzejowski

Gminy: Imielno, Wiślica, Złota, Nowy Korczyn, Opatowiec, Kije, Pińczów, Chęciny, Michałów, Sobków, Busko-Zdrój

Data wyznaczenia: 05.11.2004

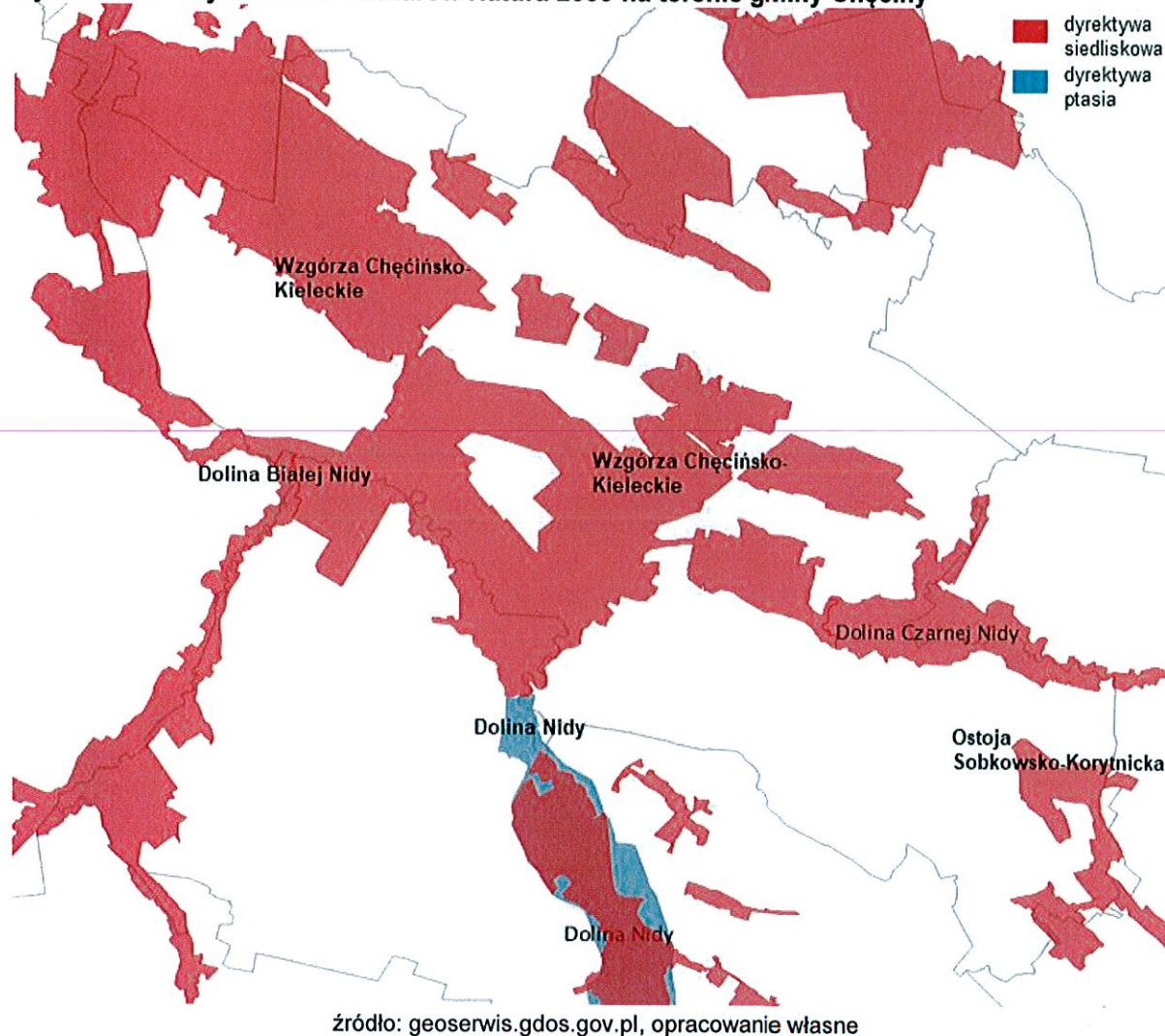
Powierzchnia: 19 956,08 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Na znacznym obszarze występują łąki kośne przechodzące w miejscach zabagnionych w turzycowiska. Przy starorzeczach i oczkach wodnych występują zespoły szuwarowe, a w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki szuwar mannowy. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie koryta występują zarośla wierzbowe i olsy, a także sporadycznie zespoły łąkowe. W okresie wiosennym i letnim wzbierająca rzeka tworzy rozległe rozlewiska. Występuje tu co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Rysunek 10. Usytuowanie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Chęciny

Obszar Chronionego Krajobrazu „Chęcińsko-Kielecki”

Województwo: świętokrzyskie

Powiaty: Kielce, kielecki, jędrzejowski

Gminy: Kielce, Małogoszcz, Nowiny, Łopuszno, Chęciny, Morawica, Sobków, Piekoszów

Data wyznaczenia: 03.11.2001

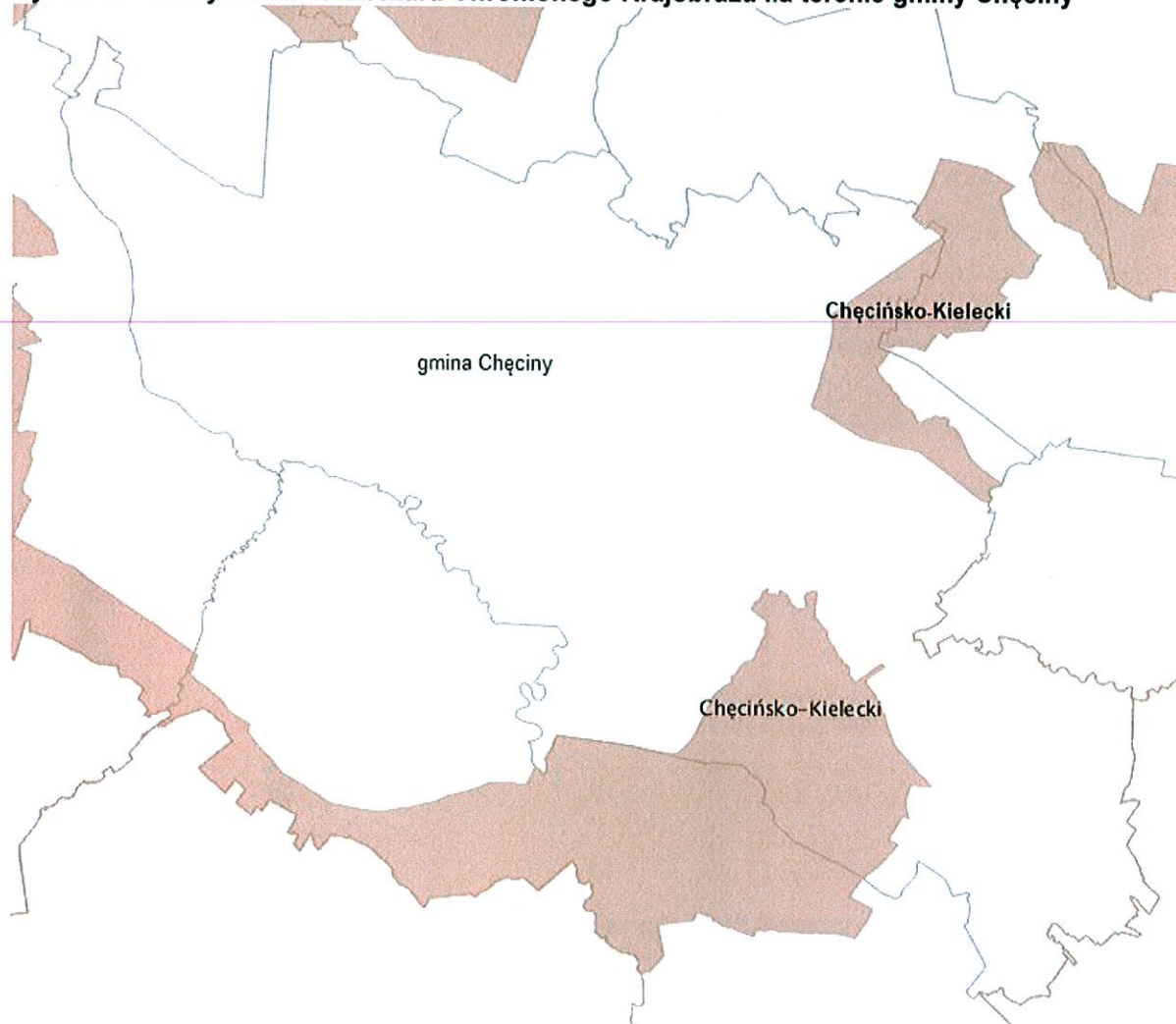
Powierzchnia: 8 002,50 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otulin parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu

Obowiązujący akt prawny: Uchwała Nr XLIX/877/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Obszar pokrywa się z zasięgiem dawnej otuliny Parku i obejmuje tereny o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, których ochrona zapewni zachowanie cennych walorów parku krajobrazowego. Obszar chronionego krajobrazu jest terenem silnie zurbanizowanym. Lasy zajmują tu znikomy procent powierzchni (1,4), przeważają natomiast użytki rolne (56%). Otulina podobnie jak cały park charakteryzuje się wyjątkowymi walorami w zakresie przyrody nieożywionej. Pozwoliło to na ustanowienie tu rezerwatu geologicznego „Wolica” oraz pomnika przyrody nieożywionej.

Rysunek 11. Usytuowanie Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Chęciny

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, opracowanie własne

Rezerwat przyrody „Góra Zelejowa”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 31.08.1954

Powierzchnia: 51,33 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 17 sierpnia 1954 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Góra Zelejowa

Celem ochrony rezerwatu przyrody nieożywionej jest zachowanie ze względów naukowych i kulturalnych tworów skalnych z najpiękniejszymi przykładami wietrzenia krasowego wapieni w Górach Świętokrzyskich oraz z odsłonięciami skał obrazującymi ciekawe zjawiska tektoniczne i mineralizacji. W tak urozmaiconym pod względem geologicznym środowisku występują ponadto rzadkie gatunki roślin i zwierząt.

Rezerwat przyrody „Góra Miedzianka”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 17.07.1958

Powierzchnia: 26,39 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Góra Miedzianka

Rezerwat przyrody nieożywionej tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych obszaru o wyjątkowych walorach krajobrazowych, obejmującego najwyższe wzniesienie w Górach Chęcińskich, na którym znajduje się jedyne w Polsce stanowisko rzadko spotykanych minerałów, zwierząt i roślin, oraz w celu zachowania istniejących na tym obszarze śladów dawnych prac górniczych, mających duże znaczenie dla historii kultury materialnej.

Rezerwat przyrody „Jaskinia Raj”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 29.11.1968

Powierzchnia: 7,83 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 października 1968 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jaskinia Raj

Celem ochrony jest jaskinia zachowana w stanie naturalnym – składnik przyrody nieożywionej.

Rezerwat przyrody „Milechowy”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 01.03.1978

Powierzchnia: 132,33 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1978 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Milechowy.

Celem ochrony rezerwatu leśnego jest zachowanie zbiorowisk leśnych o cechach zespołów naturalnych oraz kserotermicznych zespołów zaroślowych i murawowych z licznymi gatunkami roślin chronionych.

Rezerwat przyrody „Góra Rzepka”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 15.10.1981

Powierzchnia: 9,45 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 września 1981 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Góra Rzepka.

Celem ochrony rezerwatu przyrody nieożywionej jest zachowanie wychodni skał dewońskich oraz pozostałości historycznego górnictwa kruszcowego rud ołowiu.

Rezerwat przyrody „Wolica”

Województwo: świętokrzyskie

Powiat: kielecki

Gmina: Chęciny

Data uznania: 29.04.2000

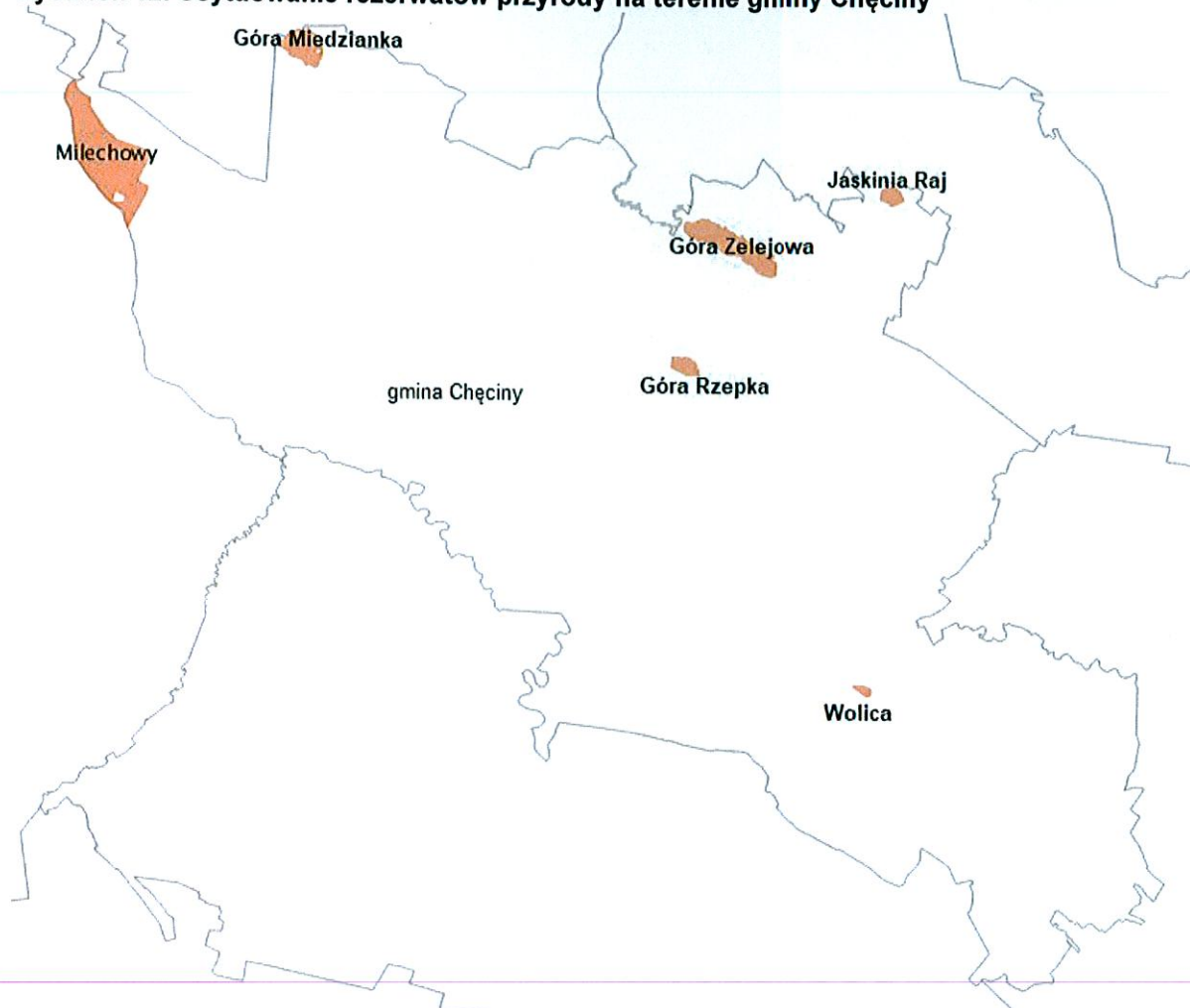
Powierzchnia: 2,81 ha

Akt prawny o uznaniu: Rozporządzenie Nr 51/00 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 6 kwietnia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Wolica

Celem ochrony rezerwatu przyrody nieożywionej jest zachowanie ze względów naukowo-dydaktycznych profilu osadów dolnego wapienia muszlowego (środkowy trias) odsłaniających się w ścianach nieczynnego kamieniołomu

Rysunek 12. Usytuowanie rezerwatów przyrody na terenie gminy Chęciny

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, opracowanie własne

Na terenie gminy Chęciny znajduje się również 5 pomników przyrody, scharakteryzowanych w tabeli poniżej.

Tabela 13. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Chęciny

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązujący akt prawny	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
1.	25.02.1954	Uchwała nr 81/XI/19 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie pomnika przyrody o nazwie „Piekło”	„Piekło” – jaskinia o długości 17,5 m, szerokości 2 m, wysokości ok. 2 m. Jest to największa jaskinia krasowa zbudowana z utworów czwartorzędowych w rezerwacie przyrody „Milechowy”	Działka o numerze ewidencyjnym 2071 w obrębie Bolmin
2.	15.10.2014	Uchwała NR 505/LXX/14 Rady Miejskiej w Chęcinach z dn. 22.09.2014 r.	„Jaskinia Piekło” – urwisko skalne o długości ok. 60 m i wysokości do 8 m opadające ku północy	Na zboczu Góry Żakowej, ok. 1 km na północ od centrum wsi w pobliżu ostatnich

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązujący akt prawny	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
			z jaskinią. Otwór jaskini ma 6 m szerokości i 2,3 m wysokości. Jaskinia składa się w zasadzie z jednego prawie prostego korytarza o długości 33 m, z krótką odnogą zakończoną oknem	zabudowań przysiółka Piekło, w pobliżu wsi Gałęzice
3.	02.10.1987	Uchwała Nr 110/XIII/19 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 9 września 2019 r. w sprawie pomnika przyrody "Stokóweczka"	Stokóweczka – odsłonięcie geologiczne stanowi stary łom zboczowy o wymiarach: długość do ok. 50 m, szerokość - do ok. 20 m, wysokość - do ok. 7 m. W łomie odsłaniają się niewyraźnie uławiczone wapienie szare i szaroróżowe, krystaliczne, z nielicznymi fragmentami szkieletów organicznych	Na terenie działki o nr ewid. 45, obr. 12 - Skiby
4.	02.10.1987	Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dn. 4.08.1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody	Skalki w formie grupy niewielkich progów skalnych o wysokości 1-2 m położonej na stromym zboczu wzniesienia. Powierzchnia obszaru występowania skałek wynosi ok. 150 m ² , łączna wysokość skałek - ok. 5 m. Skałki zbudowane są z jasnoczerwonych, beżowych	Ok. 400 m od ostatnich zabudowań wsi Wrzosy w kierunku północno-zachodnim i ok. 1 km za południowym wschodem od centrum Chęcin
5.	02.10.1987	Uchwała nr 82/XI/19 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie Pomnika przyrody o nazwie „Czerwona”	Obiekt stanowi urwisko skalne o wysokości do 6 m, przechodzące w kierunku północno-zachodnim w kilkunastometrowe bardzo strome zbocze o długości ok.. 50 m z progami i blokami skalnymi. Jaskinia znajduje się tuż powyżej urwiska, w jego południowo-wschodniej	100-200 m na północno-zachód od szczytu Czerwonej Góry, ok. 500 m na południe od Jaskini Raj, na działce o numerze ewidencyjnym 2496/2 w obrębie Chęciny na obszarze Chęcińsko - Kieleckiego Parku Krajobrazowego

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązujący akt prawny	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
			części	

źródło: GDOŚ

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219), mówiąc o:

- poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- poważnej awarii przemysłowej rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Na terenie gminy Chęciny nie występują zakłady dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii. W raportowanym okresie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

6. Podsumowanie

Celem sporządzenia Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” za lata 2019-2020 jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowym oraz aktualna ocena stanu środowiska. Analizie poddano 76 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się wykonania 61 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 80,26%, co jest bardzo dobrym wynikiem.

Najwięcej zadań zrealizowano w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza. Władze Gminy zmodernizowały systemy ogrzewania w dwóch budynkach publicznych, wykonały termomodernizację wraz z kompleksowym remontem Szkoły Podstawowej w Wolicy, rozpoczęły budowę nowej ścieżki rowerowej, budowały oświetlenie uliczne, a także udzielały dotacji dla mieszkańców na zmianę systemu ogrzewania (kwota 87 000,00 zł) i montaż paneli fotowoltaicznych (kwota 12 000,00 zł). Sami mieszkańcy licznie korzystali z dofinansowań WFOŚiGW w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Przyznano 219 dofinansowań w wysokości 3 597 964,57 zł na zakup i montaż nowych, ekologicznych urządzeń grzewczych, 80 dofinansowań w kwocie 1 933 893,31 zł na termomodernizację budynków mieszkalnych oraz 10 dofinansowań w wysokości 284 736,00 zł na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych.

Również liczne nakłady finansowe poniesiono na budowę, przebudowę i modernizację dróg zapobiegające zagrożeniu hałasem. Gmina i Miasto Chęciny przeprowadziła 8 takich inwestycji za kwotę prawie 13,25 mln zł pozyskując dofinansowanie na część zadań z FDS i Urzędu Marszałkowskiego. Natomiast PZD w Kielcach wybudował 5 chodników o długości 1 345 m za kwotę ponad 564 tys. zł, przebudował jedną drogę powiatową na długości 365 m za sumę prawie 773 tys. zł, oraz rozpoczął rozbudowę 4 dróg na długości 8 156 m za kwotę ponad 24,5 mln zł. We wszystkie te inwestycje wkład finansowy wniosła Gmina i Miasto Chęciny. Spośród innych zadań WIOŚ przeprowadził 2 kontrole z zakresu emisji hałasu do środowiska, które nie wykazały naruszeń w tym zakresie.

Priorytet pola elektromagnetyczne obejmował zadania administracyjne związane z monitoringiem promieniowania, prowadzeniem ewidencji źródeł wytwarzających pola oraz wprowadzaniem do MPZP odpowiednich zapisów.

W obszarze gospodarowanie wodami organizowano szkolenia dla rolników, prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podejmowano działania służące ograniczeniu zużycia wody. Ogólne zużycie wody uległo zmniejszeniu, z drugiej jednak strony nastąpił wzrost zużycia w mieście oraz na potrzeby przemysłu. Nie podejmowano prac związanych z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych i kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi – brak takiej potrzeby.

W ramach gospodarki wodno-ściekowej zrealizowano szereg prac związanych z rozbudową i modernizacją ujęć wody, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, przepompowni wody i ścieków oraz oczyszczalni ścieków. Wybudowano m.in. 5 014 m sieci wodociągowej.

Łącznie na 44 zakupy i roboty inwestycyjne wydano 3 495 511,90 zł. Ponadto mieszkańcy we własnym zakresie wybudowali 51 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

W celu ochrony zasobów geologicznych OUG przeprowadził 12 kontroli zakładów górniczych – w dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. Zgodnie z danymi PIG-PIB na terenie gminy znajduje się jeden punkt niekoncesjonowanej eksploatacji kopalni, w miejscowości Łukowa, nie prowadzono postępowań administracyjnych w tym zakresie.

W obszarze gleby prowadzono przede wszystkim promocję rolnictwa ekologicznego. Powierzchnia gruntów zdewastowanych wymagających rekultywacji wynosi 136,62 ha. W ostatnich latach nie przeprowadzano rekultywacji.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów polegało głównie na odbiorze odpadów komunalnych, likwidacji dzikich wysypisk czy usuwaniu azbestu. Udało się osiągnąć znacznie wyższe od wymaganych poziomy recyklingu odpowiednich frakcji odpadów oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji.

Ochrona zasobów przyrodniczych polegała na ochronie siedlisk przyrodniczych przez RDOŚ czy gospodarce leśnej prowadzonej przez Nadleśnictwo. Z zadań inwestycyjnych władze Gminy zmodernizowały ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną i pieszo-rowerową przy zbiorniku wodnym Lipowica za kwotę 3 567 930,40 zł (w tym dofinansowanie z RPO WŚ), a także prowadzą rewitalizację zabytkowego centrum Chęciny, czego dotychczasowym efektem jest utworzenie Parku Miejskiego o powierzchni 2,3 ha za kwotę 6 215 748,24 zł. Nie zrealizowanymi zadaniami są bieżące utrzymanie zieleni i konserwacja form ochrony przyrody.

W obszarze zagrożenia poważnymi awariami wyposażono jednostki straży pożarnej w sprzęt ratowniczo-gaśniczy, m.in. zakupiono samochody dla OSP w Wolicy, Tokarni i Bolminie. Pozostałych zadań nie zrealizowano, ponieważ nie było takiej potrzeby – na terenie gminy nie ma zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Ponadto zapisy MPZP zawierają zapisy chroniące poszczególne elementy środowiska naturalnego, GIOŚ prowadził monitoring poszczególnych komponentów środowiska, z tym, że nie wszystkie punkty monitoringowe były zlokalizowane na terenie gminy Chęciny. Ważne miejsce, zwłaszcza w działalności placówek oświatowych, zajmuje edukacja ekologiczna, oznaczająca koncepcję kształcenia i wychowania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska. Ma ona na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o przyrodzie. Przeprowadzono liczne konkursy, akcje, kampanie, apele, lekcje dotyczące ochrony powietrza (szczególnie uświadamiających problem smogu), wód, przyrody oraz postępowania z odpadami.

Przeprowadzona analiza wskaźników monitoringu realizacji Programu i stanu środowiska wskazuje, że gmina Chęciny została zaliczona do obszarów przekroczeń w powietrzu poziomów ozonu (poziom celu długoterminowego – dotyczy to całego województwa), a także benzo(a)pirenu i pyłu zawieszanego PM10, które to występują w rejonie dużego ośrodka miejskiego jakim są Kielce. Prowadzone we wcześniejszych latach pomiary hałasu wskazują,

że zagrożenie ponadnormatywnym poziomem może występować wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkich. Poziomy promieniowania elektromagnetycznego są na bardzo niskim poziomie (poniżej 0,1 V/m), znacznie poniżej wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. Monitoring wód wskazuje na zły stan ogólny wód powierzchniowych oraz niezadowalającą jakość wód podziemnych. Nastąpił znaczący przyrost długości sieci wodociągowej. Poziom zwodociągowania wskazuje, że prawie wszyscy mieszkańcy – 99,9%, mają dostęp do tej podstawowej sieci infrastrukturalnej zapewniającej poprawę jakości środowiska i życia mieszkańców. Znacznie mniej osób – 32,4%, jest podłączona do sieci kanalizacyjnej, chociaż odsetek ten się nieznacznie zwiększył dzięki nowym przyłączom kanalizacyjnym.

Na terenie gminy istnieją liczne złoża surowców naturalnych o łącznej powierzchni 943,91 ha, w tym eksploatowane. Przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych, występują także tereny zdewastowane wymagające rekultywacji. Zwiększa się ilość odebranych odpadów komunalnych. Pozytywnym aspektem jest, że zdecydowana większość to odpady segregowane, co świadczy o uszczelnianiu systemu gospodarowania odpadami oraz rosnącej świadomości ekologicznej mieszkańców. Znacznie więcej odpadów jest także oddawanych do GPSZOK.

Zwiększył się poziom lesistości gminy. Większość obszaru analizowanej jednostki samorządowej, ponad 82%, objęta jest formami ochrony przyrody, charakteryzującymi się bogactwem fauny i flory oraz dużymi walorami przyrodniczymi i historyczno-kulturowymi.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na zrealizowanie zdecydowanej większości zamierzonych działań oraz wynikające z nich pozytywne aspekty, wykonanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny za lata 2019-2020 ocenia się pozytywnie. W dalszym ciągu konieczne jest jednak inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska, służące jego sukcesywnej poprawie, zwłaszcza z zakresu ochrony wód i powietrza. Zaleca się dalsze realizowanie wyznaczonych zadań oraz pozyskiwanie środków zewnętrznych, które znaczącą odciążąłyby budżety jednostek odpowiedzialnych za realizację Programu.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 30.06.2020 r.)	8
Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Chęciny w latach 2011-2020	8
Tabela 3. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Chęciny, lata 2019-2020	11
Tabela 4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	60
Tabela 5. Wskaźniki monitoringu	61
Tabela 6. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza	65
Tabela 7. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Chęciny	67
Tabela 8. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Chęciny	68
Tabela 9. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Chęciny	70
Tabela 10. Charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Chęciny	74
Tabela 11. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Chęciny (stan na 31.12.2019 r.)	78
Tabela 12. . Masa odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Chęciny w latach 2018-2019	81
Tabela 13. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Chęciny	91

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Chęciny na tle powiatu i sąsiednich gmin	6
Rysunek 2. Plan gminy Chęciny	7
Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	9
Rysunek 4. Układ sieci hydrologicznej na terenie gminy Chęciny	69
Rysunek 5. Gmina Chęciny na tle GZWP	72
Rysunek 6. Gmina Chęciny na tle JCWPd	73
Rysunek 7. Powierzchnia klas bonitacyjnych gruntów rolnych [ha]	76
Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Chęciny [ha] (stan na rok 2019)	76
Rysunek 9. Usytuowanie parku krajobrazowego na terenie gminy Chęciny	84
Rysunek 10. Usytuowanie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Chęciny	87
Rysunek 11. Usytuowanie Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Chęciny	88
Rysunek 12. Usytuowanie rezerwatów przyrody na terenie gminy Chęciny	91